

PATVIRTINTA
Šilalės rajono savivaldybės tarybos
2023 m. rugpjūčio 31 d. sprendimu
Nr. T1-232

ŠILALĖS RAJONO
SAVIVALDYBĖS
ATLIEKŲ
PREVENCIJOS IR
TVARKYMO
2021–2027 METŲ
P I A N A S

TURINYS

1.	<u>IVADAS</u>	7
2.	<u>ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS</u>	9
3.	<u>ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA</u>	11
3.1.	<u>Šilalės rajono savivaldybė</u>	11
3.2.	<u>Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra</u>	11
3.3.	<u>Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas</u>	14
3.3.1.	<u>Investicinių projektų įgyvendinimas</u>	14
3.3.2.	<u>Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas</u>	15
3.3.3.	<u>„Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas</u>	16
3.4.	<u>Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra</u>	17
3.4.1.	<u>MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai</u>	17
3.4.2.	<u>Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai</u>	18
3.4.3.	<u>Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės (DASA)</u>	19
3.4.4.	<u>Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra</u>	20
3.5.	<u>Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis</u>	21
3.6.	<u>Komunalinių atliekų susidarymas</u>	21
3.7.	<u>MKA surinkimas ir rūšiavimas</u>	23
3.8.	<u>Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne</u>	25
3.9.	<u>Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas</u>	26
3.10.	<u>Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas</u>	28
3.11.	<u>Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas</u>	30
3.12.	<u>Bešeimininkių atliekų tvarkymas</u>	32
3.13.	<u>Visuomenės švietimas ir informavimas</u>	33
4.	<u>ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS</u>	35
	<u>ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA</u>	45
5.	<u>ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS</u>	46
5.1.	<u>Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai</u>	47
5.2.	<u>Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės</u>	49
6.	<u>KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS</u>	73
6.1.	<u>Komunalinių atliekų susidarymo prognozė</u>	73
6.2.	<u>Infrastruktūros plėtra</u>	75
7.	<u>PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS</u>	81
8.	<u>PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI</u>	83

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

Pav. 1 Tauragės regionas ir Šilalės rajono savivaldybė	11
Pav. 2 Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Šilalės rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo	11
Pav. 3 Komunalinių atliekų susidarymas Šilalės rajono savivaldybėje	22
Pav. 4 Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Šilalės rajono savivaldybėje, t/metus	22
Pav. 5 Komunalinių atliekų tvarkymas Šilalės rajono savivaldybėje	23
Pav. 6 Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai	24
Pav. 7 MKA Šilalės rajono savivaldybėje morfologijos tyrimų rezultatai, proc.	24
Pav. 8 Tvarkomų DASA atliekų kiekiai Šilalės rajono savivaldybėje 2016–2020 m.	31
Pav. 9 Vienam gyventojui surenkamų DASA atliekų kiekio pokytis savivaldybėse	32
Pav. 10 Bešeimininkių atliekų susidarymas	33
Pav. 11 Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas	49
Pav. 12 Tauragės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas	49
Pav. 13 Šilalės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano tikslas ir rodikliai	49
Pav. 14 Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai	50
Pav. 15 Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai	50
Pav. 16 DASA aikštelė	78
Pav. 17 Dalijimosi daiktais stotelė	78
Pav. 18 ŽAKA aikštelė	79
Pav. 19 Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas	80

LENTELIŲ SĄRAŠAS

Lentelė 1 Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas Šilalės savivaldybėje 2020 m., proc.	15
Lentelė 2 Komunalines atliekas tvarkančios įmonės Šilalės rajono savivaldybėje, 2020	17
Lentelė 3 MKA surinkimo konteineriai Šilalės rajono savivaldybėje, 2020	18
Lentelė 4 Individualus antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis Šilalės rajono savivaldybėje, 2020 m.	19
Lentelė 5 Šilalės rajono savivaldybės DASA, 2020 m.	19
Lentelė 6 Šilalės rajono savivaldybės ŽAKA, 2020 m.	20
Lentelė 7 Žaliųjų atliekų tvarkymo priemonių skaičius Šilalės rajono savivaldybėje	21
Lentelė 8 Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Šilalės rajono savivaldybėje, 2020 m.	21
Lentelė 9 Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui Šilalės rajono savivaldybėje kg/metus, 2020 m.	25
Lentelė 10 Regioniname sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus	25
Lentelė 11 Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimas Šilalės rajono savivaldybėje	26
Lentelė 12 Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis Šilalės rajono savivaldybėje (tonomis)	27
Lentelė 13 Juridinių asmenų (ne per savivaldybių komunalinių atliekų sistemas) surenkamos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas (tonomis), 2020 m.	27
Lentelė 14 Surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas Šilalės rajono savivaldybėje, 2020 m.	28
Lentelė 15 Žaliųjų atliekų tvarkymas Šilalės rajono savivaldybėje, tonos	28
Lentelė 16 Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Tauragės regione	29
Lentelė 17 Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis	30
Lentelė 18 Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas	37
Lentelė 19 Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai	41
Lentelė 20 Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė	42
Lentelė 21 Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	47
Lentelė 22 VAPTP uždaviniai	48
Lentelė 23 Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Šilalės rajono savivaldybėje	74
Lentelė 24 Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., t.	74
Lentelė 25 Komunalinių atliekų tvarkymas Šilalės rajono savivaldybėje 2022–2027 m., t	74
Lentelė 26 Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Šilalės rajono savivaldybėje	75
Lentelė 27 Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis Šilalės rajono savivaldybėje	76
Lentelė 28 Individualių kompostavimo dėžių poreikis Šilalės rajono savivaldybėje	77

Lentelė 29 Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Šilalės rajono savivaldybėje	77
Lentelė 30 Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Tauragės regiono savivaldybėse, kuriose įvesta rinkliava.....	81
Lentelė 31 Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.....	83
Lentelė 32 Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.....	86

VARTOJAMOS SANTRUMPOS

■

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DASA	didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės
EEĖA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksplloatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
GIA	Gamintojų ir importuotojų asociacija
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
AAD	Aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
TRATC	UAB „TRATC“ (Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras)
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2007–2013 m.
ŽA	Žaliosios atliekos
ŽAKA	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės
–	

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – nuolatos besivystanti sistema, kurios sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai ir Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti ir patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingų iššūkių atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms ir šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Jos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumu ir nuolatos kintančios dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Šilalės rajono savivaldybės ir Tauragės regiono atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas ir įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (toliau

– VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais planas.

Pagrindinis Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano tikslas – suderinti Šilalės rajono savivaldybės ir Tauragės regiono savivaldybių veiksmus, organizuojant savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemas ir steigiant bendrus atliekų naudojimo ar šalinimo įrenginius regione. Šilalės rajono savivaldybės prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius-ekonominius ir higienos reikalavimus, atitinka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems teritorijos gyventojams. Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Kitas prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir, tik blogiausiu atveju, galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti atitinka Tauragės regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane ir VAPTP nustatytus tikslus ir uždavinius.

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas pakeičia šiuo metu galiojantį Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą ir kartu nustato naujas VAPTP numatytų užduotims įgyvendinti reikalingas priemones bei uždavinius ateinančiam 2021–2027 m. periodui.

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės dalys:

- atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis už 2018–2020 (2021) metus;
- UAB „TRATC“ pateiktais ir viešoje erdvėje publikuojamais duomenimis (atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esami Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planai, ir kt.);
- Duomenimis, surinktais darbinių susitikimų su visomis savivaldybėmis metu.

Ataskaitoje analizuojami duomenys už 2018–2020 (2021) metus, o prieduose pateikiami visi skelbiami statistiniai duomenys. Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių surinkti statistiniai duomenys ne visada sutapo, taip pat net to paties šaltinio, tačiau skirtingų metų informacija labai varijuoja, o tai neleidžia daryti vienareikšmiškų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione. Viena pagrindinių duomenų nepatikimumo priežasčių – nesisteminis skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui.

Siekiant išvengti galimo duomenų nepagrįstumo darant prielaidas ir pagrindines išvadas, Plane daugiausia buvo remtasi Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais duomenimis. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2018 metų sausio 1 dienos buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka.

Sprendimą dėl Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano patvirtinimo priima Šilalės rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Šilalės rajono savivaldybės gyventojų ir įmonių siūlymus.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintame Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše numatyta tvarka, parengtam Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui, buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis 2004 m. rugpjūčio 27 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1 – 455, patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose, vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo 2010 m. gegužės 4 d. Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-357 patvirtintu pakeitimu.

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d., 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais
- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

- Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- 2022 m. birželio 1 d. LR Vyriausybės nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- Atliekų tvarkymo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 217);
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;
- Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII- 1183 pakeitimo Įstatymas;

- Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;
- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. Nr. 967;
- Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- 2022–2030 metų Regionų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 713 „Dėl 2022–2030 metų regionų plėtros programos patvirtinimo“
- Tauragės regiono 2014-2020 m. plėtros planas, patvirtintas 2015 m. spalio 19 d. Tauragės regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/9S-26 „Dėl Tauragės regiono plėtros plano 2014–2020 metams patvirtinimo“.
- 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros planas, patvirtintas 2023 m. vasario 3 d. Tauragės regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. TS-1 „Dėl 2022–2030 m. Tauragės regiono plėtros plano patvirtinimo“;
- Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014 – 2020 m planas, patvirtintas Šilalės rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 26 d. sprendimu Nr. T1-170.

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

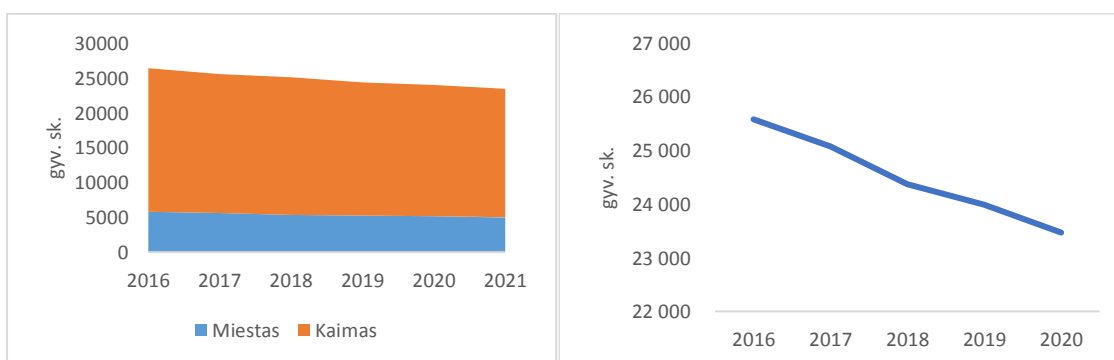
3.1. Šilalės rajono savivaldybė

Šilalės rajono savivaldybė – administracinis-teritorinis vienetas Vakarų Lietuvoje, Žemaitijoje. Tauragės regiono šiaurinėje dalyje su administraciniu centru – Šilalė. Rajonas ribojasi su Rietavo, Telšių, Kelmės, Tauragės, Šilutės, Klaipėdos rajonais. Savivaldybės plotas – 1188 km² (26,9 proc. regiono ploto), per rajono teritoriją teka srauni Jūros upė. Savivaldybė suskirstyta į 14 seniūnijų – Bijotų, Bilionių, Didkiemio, Kaltinėnų, Kvedarnos, Laukuvos, Pajūrio, Palentinio, Šilalės kaimiškoji, Šilalės miesto, Tenenių, Traksėdžio, Upynos, Žadeikių.

Pav. 1 Tauragės regionas ir Šilalės rajono savivaldybė

Šilalės rajono savivaldybėje 2020 m. sausio 1 d. gyveno 23 991 gyventojas (apie 23,4 proc. regiono gyventojų), tai yra nuo 2016 m. gyventojų skaičius sumažėjo beveik 11 proc. (2016 m. gyventojų skaičius siekė 26 402). 80 proc. rajono gyventojų gyvena kaimo vietovėse.

Pav. 2 Gyventojų pokytis ir pasiskirstymas Šilalės rajono savivaldybėje tarp miesto ir kaimo

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybės atsako už savivaldybių teritorijose susidarančių mišrių komunalinių atliekų surinkimo, pervežimo į

regioninį sąvartyną ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų, pavojingų buitinių atliekų, didžiųjų ir kitų naudoti tinkamų atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų ir kitų specifinių, panaudoti ar kitaip perdirbti tinkamų atliekų surinkimo organizavimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybių teritorijose teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos pavestos teikti savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti. Savivaldybės turi teisę pavesti savivaldybės ar savivaldybių įsteigtai įmonei vykdyti atliekų tvarkymo funkcijas.

Šilalės rajono savivaldybė komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje atlieka šias pagrindines organizavimo funkcijas:

- tvirtina savivaldybių atliekų tvarkymo planus bei taisykles;
- tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus ir nustato vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- kontroliuoja UAB „TRATC“ veiklą;
- kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą;
- vykdo visuomenės informavimą ir švietimą.

Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šių atliekų tvarkymą:

- mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;
- buityje susidarančių antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;
- buityje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- buityje susidarančių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų;
- tekstilės atliekų;
- buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- statybos ir griovimo atliekų;
- buityje susidarančių pavojingų buitinių atliekų;
- gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;
- šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo neįmanoma nustatyti;
- kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.

Siekiant užtikrinti ir sėkmingai organizuoti atliekų tvarkymo sistemą, Šilalės rajono savivaldybė parengė ir 2015 m. birželio 26 d. Šilalės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1-170 patvirtino savivaldybės atliekų tvarkymo 2014- 2020 metams planą, o tos pačios dienos sprendimu Nr. T1-170 patvirtino atliekų tvarkymo taisyklės. regiono savivaldybių atliekų tvarkymo planus. Informacija pateikiama žemiau esančioje lentelėje.

Vykdamas Europos Sąjungos ISPA fondo reikalavimą sukurti bendrą kooperuotą naudos gavėją ir siekiant užtikrinti efektyvų atliekų tvarkymo sistemos funkcionavimą, kokybiškų ir prieinamų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimą visiems regiono komunalinių atliekų turėtojams, 2002 m. gegužės 20 d. Tauragės regiono savivaldybės (Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono) pasirašė Jungtinės veiklos sutartį, o 2002 m. birželio 28 d. – Steigimo sutartį, kurios pagrindu įsteigtas UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“. 2002 m. rugpjūčio 2 d. buvo įregistruoti UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centro“ įstatai, kurie 2019 m. rugsėjo 9 d. visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu Nr. 29 buvo pakeisti.

Tauragės regiono savivaldybių tarybų patvirtintos koncesijos sutartys pavedė TRATC organizuoti Tauragės regiono savivaldybių teritorijose viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas ir būti Tauragės regiono savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemos operatoriumi.

Bendrovės įstatinis kapitalas padalytas į 330 (tris šimtus trisdešimt) paprastųjų nematerialiųjų vardinių akcijų. Vienos akcijos nominali vertė 868,86 (aštuoni šimtai šešiasdešimt aštuoni eurai ir aštuoniasdešimt šeši euro centai) eurų. Bendrovės akcininkų turimų akcijų skaičius yra toks:

- Tauragės rajono savivaldybės – 129 paprastos vardinės akcijos;
- Jurbarko rajono savivaldybės – 92 paprastos vardinės akcijos;
- Šilalės rajono savivaldybės – 79 paprastos vardinės akcijos;
- Pagėgių savivaldybės – 30 paprastų vardinių akcijų.

UAB „TRATC“ įstatuose numatyti šie pagrindiniai bendrovės tikslai:

- regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas ir administravimas Tauragės regiono teritorijoje;
- regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimo projektų, kurie finansuojami ISPA ar Sanglaudos fondų, Lietuvos Respublikos biudžeto, savivaldybių biudžetų ir kitomis lėšomis, įgyvendinimas, įgyvendinimo priežiūra, užsakovo funkcijų vykdymas;
- Tauragės regiono savivaldybių (bendrovės akcininkų) nustatytų privalomųjų užduočių ir funkcijų vykdymas ir atsakomybės už užduočių ir funkcijų įgyvendinimą perėmimas;
- pagalba savivaldybėms sprendžiant atliekų tvarkymo klausimus regione.

UAB „TRATC“ akcininkai – Tauragės regiono savivaldybės, pavedusios bendrovei atlikti šias pagrindines funkcijas komunalinių atliekų tvarkymo srityje:

- organizuoti ir plėsti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą;
- vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stebėseną;
- organizuoti vietinės rinkliavos rinkimą už komunalinių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų ir komunalinių atliekų tvarkymą;
- organizuoti senų sąvartynų uždarymą ir jų priežiūrą;
- sukurti ir vykdyti visuomenės informavimo apie komunalinių atliekų tvarkymą programą;
- organizuoti ir vykdyti viešųjų pirkimų konkursus komunalinių atliekų tvarkymo operatoriams parinkti.

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje bei Tauragės regione įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos ir komunalinių atliekų sistemos administravimo) sąnaudas. Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių –įmokų, gautų už suteiktas komunalinių atliekų priėmimo, šalinimo ar apdorojimo paslaugas, ES paramos, skolintų lėšų.

3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas

UAB „TRATC“, kartu su Šilalės rajono ir kitomis Tauragės regiono savivaldybėmis, nuo 2016 m. vykdo projektą „Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ Nr. 05.2.1-APVA-R-0008-71-0002, kuriuo siekiama išplėtoti rūšiuojamojo atliekų surinkimo ir paruošimo naudoti pakartotinai infrastruktūrą regione. Bendra vykdomo Projekto suma yra apie (3 020 256 Eur be PVM). Projekto metu įrengtos naujos požeminės (darbai baigti 2019 m.) ir antžeminės (darbai baigti 2020 m.) konteinerių aikštelės, didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse įrengti pastatai, skirti pakartotinai naudoti tinkamiems daiktams laikinai saugoti ir suteikti galimybę regiono gyventojams jais keistis (darbai baigti 2018 m.), individualių namų valdoms išdalyti žaliųjų atliekų konteineriai (darbai vykdyti nuo 2017 m.) ir kompostavimo dėžės (2019 m.). Įgyvendinant projektą iš viso įrengta konteinerių aikštelių – 246 vnt., iš jų antžeminės – 169 vnt. ir požeminės 77 vnt., iš jų Šilalės rajono savivaldybėje – 53 aikštelės, iš kurių 34 antžeminės ir 19 požeminių. 2020 m. pratęsus finansavimo ir administravimo sutartį dėl projekto „Tauragės regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ įgyvendinimo, gautas papildomas finansavimas ir parengtas techninis projektas ir Tauragės regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje baigiamas statyti pastatas, skirtas paruošti atliekas naudoti pakartotinai, statybos.

2020 m. pabaigoje pradėtas vykdyti projektas „Tauragės regiono maisto / virtuvės, įskaitant ir žaliųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, kuriame numatytos investicijos už 908 7073 Eur be PVM, iš jų ES dalis (85 proc.) sudaro 772 499 Eur be PVM ir projekto kofinansavimo dalis (15 proc.) – 136 232 Eur be PVM. Vykdamas šį investicinį projektą planuojama:

- Įrengti apie 1500 m² uždarą statinį, skirtą maisto ir virtuvės atliekoms apdoroti;
- Įsigyti mobilųjį lėtaeigį dviejų velenų smulkintuvą, mobilųjį būgninį sijotuvą, komposto kaupų uždengiamojo audinio vyniotuvą.

Įgyvendinus investicinį projektą visos Tauragės regione surinktos maisto / virtuvės atliekos bus apdorojamos atskirai nuo kitų biologiškai skaidžių atliekų, be gaunamas aukštos kokybės kompostas, tuo pačiu mažinant stabilato kiekius.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Remiantis galiojančia Atliekų tvarkymo įstatymo redakcija, Regiono savivaldybių nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Tauragės regiono įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios:

- Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki regioninių atliekų tvarkymo įrenginių sąnaudos;
- Vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos;
- Atskiro komunalinių atliekų srautų surinkimo sąnaudos;
- Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos (infrastruktūros – DASA, ŽAKA, rūšiavimo įmonė eksploatacijos ir kt. sąnaudos).
- Šalinimo veiklos sąnaudos
- Įgyvendinamų projektų sąnaudos;
- UAB „TRATC“ administracinės sąnaudos.

Didžiąją dalį visų sąnaudų sudaro mišrių komunalinių atliekų surinkimo, apdorojimo ir šalinimo sąnaudos. Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiami duomenys apie atliekų tvarkytojų kaštų atliekų tvarkymo veikloje pasiskirstymą 2020 m.

Lentelė 1 Komunalinių atliekų tvarkytojų sąnaudų pasiskirstymas pagal veiklas Šilalės savivaldybėje 2020 m., proc.

Savivaldybė	Mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo sąnaudos, %	Mišrių komunalinių atliekų apdorojimo ir šalinimo sąnaudos, %	Į mišrias komunalines atliekas patekusių antrinių žaliavų atskyrimo nuo mišrių komunalinių atliekų DGASA aikštelių eksploatavimo sąnaudos %	Biologiškai skaidžių atliekų rūšiavimo surinkimo ir (ar) tvarkymo sąnaudos, %	Kompostavimo aikštelių eksploatavimo sąnaudos, %	Kitų komunalinių atliekų (maisto atliekų, tekstilės atliekų ir kitų) rūšiuojamojo	Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administravimo sąnaudos %	
Šilalės r. sav.	41,00	27,00	9,00	3,00	1,00	4,00	0,00	15,00

Šaltinis: Tauragės regiono savivaldybės

Reikia pažymėti, kad didžiausios sąnaudos yra susijusios su MKA surinkimu ir transportavimu iki regioniniu atliekų tvarkymo įrenginių Tauragės rajone, o sąnaudos – DASA, ŽAKA ir panašių veiklų priklauso nuo tvarkomų šiuose įrenginiuose atliekų kiekio. Vidutiniai komunalinių atliekų tvarkymo kaštai vienam namų ūkiui sudarė mažiau kaip 1 proc. vidutinių disponuojamų namų ūkio pajamų regione (2020 metais vidutiniai komunalinių atliekų tvarkymo kaštai vienam namų ūkiui sudarė 60,36 EUR), kurios sudaro apie 15 012 EUR/metus¹.

3.3.3. „Teršėjas moka“ principo įgyvendinimas

Remiantis atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

¹ <https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize?hash=24c7a9a2-04af-48a6-9929-3c36520b1978#/>

- „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- „Proporcingumo“ principas teigia, kad apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas atliekų turėtojo susidarančiam atliekų kiekiui;
- „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms Regiono savivaldybėms, t. y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.

Remiantis minėtais principais ir vadovaujantis Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 71, savivaldybės nustato vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius. Nustatant šiuos dydžius, apskaičiuojamos pastovios ir kintamos būtiniosios komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos, kurias turi padengti kiekvienas nekilnojamojo turto objektas (objektų rūšių sąrašą nustato Aplinkos ministerija).

Vietinė rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nustatoma ir administruojama vadovaujantis savivaldybių tarybų sprendimais, tvirtinamais vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatais / metodikomis ar atskirais sprendimais. Vietinė rinkliava Šilalės rajono savivaldybėje patvirtinta rajono savivaldybės tarybos 2017 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. T1-153 „Dėl Šilalės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo metodikos ir Šilalės rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų patvirtinimo“. Taip pat tarybos sprendimu vietinės rinkliavos administravimas pavestas UAB „TRATC“. Tauragės regiono rajonų savivaldybių komunalinių atliekų turėtojai vietinę rinkliavą moka Administratoriui (UAB „TRATC“), kuris surinktas lėšas perveda savivaldybei. Ši pagal pateiktas Administratoriaus sąskaitas apmoka už suteiktas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, o administratorius atsiskaito su komunalinių atliekų tvarkytojais pasirašytų sutarčių pagrindu. UAB „TRATC“, vykdydama vietinės rinkliavos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą Savivaldybių teritorijose, administravimo funkcijas, taip pat teikė konsultacijas vietinės rinkliavos mokėtojams, nagrinėjo prašymus dėl nekilnojamojo turto objektų atleidimo nuo rinkliavos mokesčio, gyvenančių asmenų skaičiaus tikslinimo, nekilnojamojo turto objektų paskirties keitimo ar įtraukimo į netinkamų naudoti objektų kategoriją, lengvatų suteikimo, atliekų kiekio deklaravimo, duomenų tikslinimo ir kt. klausimais.

Vietinės rinkliavos lengvatas nustato savivaldybės taryba. Pagal Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymą gaminių ar pakuočių, kurioms taikomas gamintojo atsakomybės principas, atliekų tvarkymas yra gamintojų ir importuotojų pareiga, įskaitant ir infrastruktūros diegimą, todėl išlaidos, susijusios su šių atliekų tvarkymu, neįtrauktos į vietinę rinkliavą.

3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus ir dalinai finansuojant savivaldybės bei UAB „TRATC“ lėšomis, Šilalės rajono savivaldybėje ir Tauragės regione sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidarančių atliekų kiekius ir leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

3.4.1. MKA surinkimas ir surinkimo konteineriai

Mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugas Šilalės rajono savivaldybėje teikia viešųjų konkursų būdu parinktas komunalinių atliekų tvarkytojas - UAB „Ecoservice“. Pagal naujai pasirašytą sutartį Šilalės rajono savivaldybėje pasikeitė atsiskaitymo su vežėju tvarka – šiose savivaldybėse komunalines atliekas surenkantiems vežėjams mokama pastovioji dalis ir kintamoji, kuri apskaičiuojama už konteinerių pakėlimus.

Lentelė 2 Komunalines atliekas tvarkančios įmonės Šilalės rajono savivaldybėje, 2020

Savivaldybė	Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Vykdoma veikla								
		Mišrių komunalinių atliekų surinkimas	Buityje susidarančių pavojingų atliekų	Biologiškai skaidžių atliekų surinkimas	Popieriaus surinkimas	Stiklo surinkimas	Plastiko surinkimas	Didžiųjų atliekų surinkimas	Statybos ir griovimo atliekų surinkimas	EEĮ atliekų surinkimas
Šilalės r. sav.	UAB „Ecoservice“	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip	Taip

Šaltinis: Tauragės regiono savivaldybės

Mišrios komunalinės atliekos surenkamos apvažiavimo būdu pagal sutartyje numatytus ir su atliekų tvarkymo sistemos administratoriumi suderintus grafikus, kurie skelbiami atliekų tvarkytojų ir sistemos administratoriaus tinklapiuose. MKA surenkamos naudojant įvairių talpų surinkimo konteinerius, įskaitant ir naujai įrengtus pusiau požeminius konteinerius. Už konteinerių tiekimą atliekų turėtojams atsakingi MKA tvarkytojai sutartyse nurodytomis sąlygomis. Komunalinių atliekų vežėjai teikia ne tik mišrių komunalinių atliekų, surinkimo paslaugą, bet aptarnauja antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų, žaliųjų atliekų, tekstilės konteinerius, apvažiavimo būdu teikia didelių gabaritų, buityje susidarančių pavojingųjų atliekų, EEĮ atliekų surinkimo paslaugą.

Lentelė 3 MKA surinkimo konteineriai Šilalės rajono savivaldybėje, 2020

Konteinerių rūšis, paskirtis	MKA konteineriai				
	Individualūs			Bendrojo naud.	
	fizinių	juridinių			
Konteinerių talpa, m ³	0,12–0,24	0,12–0,24	0,77–1,1	0,77–1,1	5
Šilalės r. sav.	6 730	328	273	173	19

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

3.4.2. Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 metams 246.1 straipsnio reikalavimais, savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams, jas atnaujinti. Įrengiant tokias antrinių žaliavų surinkimo aikšteles turi būti laikomasi šių reikalavimų (VATP 246.2 straipsnis):

- savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

Šilalės rajono savivaldybėje VATP reikalavimai antrinių žaliavų konteinerių aikštelėms – savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų, yra įgyvendinti – Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 23 d. Įsakymu Nr. DĮV-1698 „Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje patvirtinimo“ konteinerių išdėstymo (antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių) schema yra patvirtinta, o 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 453 gyventojus.

Siekiant įgyvendinti VATP 2014–2020 m. antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimo uždavinius – iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (VATP 230.3. straipsnis) ir užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti (VATP 230.4 straipsnis), individualių namų savininkai buvo aprūpinami 120–240 l talpos individualiais konteineriais stiklo atliekoms ir pakuočių, popieriaus, plastiko atliekoms surinkti.

Lentelė 4 Individualus antrinių žaliavų surinkimo konteinerių kiekis Šilalės rajono savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybės	Pakuočių ir antrinių žaliavų surinkimo konteineriai									Tekstilės surinkimo konteineriai
	MPA	ST	Aprūpinimas %	POP		PL		ST		
	Individualūs konteineriai			Bendrojo naudojimo konteineriai						
Šilalės r. sav.	6 228	6 228	82 %	34	19	34	19	34	19	0

Šaltinis: Tauragės regiono savivaldybės

Vidutiniškai Šilalės rajono savivaldybėje apie 82 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų

konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 453 gyventojus, regiono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirmiam rūšiavimui.

3.4.3. Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelės (DASA)

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse (VATP 248. straipsnis).

Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelė (DASA) Šilalės rajono savivaldybėje pradėta eksploatuoti 2006 m. Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse iš gyventojų ir juridinių asmenų surenkamos pavojingos ir nepavojingos atliekos, antrinės žaliavos. Surinktos atliekos perduodamos atliekų tvarkytojams toliau jas sutvarkyti ar perdirbti. Atliekų priėmimo tvarka, priimamos atliekos, darbo valandos viešai skelbiamos UAB „TRATC“ interneto svetainėje (<https://www.uabtrac.lt/atlieku-priemimo-ikainiai-dasa>).

Lentelė 5 Šilalės rajono savivaldybės DASA, 2020 m.

	Šilalės DASA
Adresas	Pilies g. 3, Virgininkų k., Šilalės r. sav.
Plotas, ha	0,154
Didžiausias vienu metu laikyti bendras atliekų kiekis, įskaitant pavojingas atliekas, t	86

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Pakartotiniam naudojimui tinkamų daiktų dalijimosi stotelė DASA aikštelėje buvo įrengta 2018 m. pabaigoje, o keitimosi daiktais veikla pradėta nuo 2019 m. Šiose stotelėse Šilalės rajono savivaldybės gyventojai gali pristatyti dar tinkamus naudoti didelių gabaritų daiktus (baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius), elektros ir elektronikos prietaisus, drabužius bei tekstilę, o kiti gyventojai neatlygintinai pasiimti. Kiekvienais metais ši veikla tampa vis populiareesnė, vis daugiau žmonių naudojami šia paslauga. Informacija apie tokiose stotelėse esamus daiktus, darbo laikas skelbiamas UAB „TRATC“ tinklapyje (<https://www.uabtrac.lt/dalinimasis-daiktais/>).

3.4.4. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys (VATP 238 straipsnis). Šiems uždaviniams įgyvendinti savivaldybių teritorijose įrengtos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės.

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės (ŽAKA) įrengta ir pradėta eksploatuoti Šilalės rajono savivaldybėje 2012–2013 m. Aikštelėje iš žaliųjų atliekų gaminamas kompostas, kuris perduodamas. Tauragės regioninio sąvartyno teritorijoje taip pat įrengta ir nuo 2015 m. eksploatuojama biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelė, kurioje tvarkomos visų

Tauragės regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo metu atskirtos biologiškai skaidžios atliekos. Sutvarkius šias atliekas, gaunamas stabilatas, kuris naudojamas sąvartyno atliekų sluoksniui perpilti ir uždengti.

Lentelė 6 Šilalės rajono savivaldybės ŽAKA, 2020 m.

Šilalės ŽAKA	
Adresas	Paneročio k., Šilalės r.
Plotas, ha	0,47
Projektinis pajėgumas, t/metus	663

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Nuo 2013 m. Šilalės rajono savivaldybėje vykdomas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas iš regiono miestų gyventojų arba gyventojai turi galimybės savo teritorijoje kompostuoti tokias atliekas. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014–2020 m. Tauragės regiono savivaldybėse tiek miestų, tiek kaimiškų vietovių gyventojams buvo išdalyta 469 kompostavimo dėžės, o miestų ir miestelių gyventojams išdalyta 661 vnt. žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių.

Lentelė 7 Žaliųjų atliekų tvarkymo priemonių skaičius Šilalės rajono savivaldybėje

Konteinerių rūšis, paskirtis	Žaliųjų atliekų			Kompostavimo dėžės	Aprūpinimas %	Bendras aprūpinimas bioskaidžių atliekų surinkimo priemonėmis %
	Individualūs konteineriai	Aprūpinimas %	Bendrojo naudojimo			
Šilalės r. sav.	661	91 %	21	469	7 %	15 %

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Tiek Tauragės, tiek Šilalės rajonų miestų gyventojai yra beveik visiškai aprūpinti žaliųjų atliekų surinkimo konteineriais tačiau kompostavimo dėžių trūksta. Žinoma, gyventojai turi teisę ir galimybę tokias atliekas nemokamai pristatyti į ŽAKA, tačiau kadangi ŽAKA tinklas retas, todėl tokia galimybė naudojasi ne visi. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra informacijos, kokia dalis kaimiškų vietovių individualių namų savininkų savarankiškai įsigijo ar pasigamino kompostines, kurios neįtrauktos į apskaitą.

3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Savivaldybės, įgyvendindamos planavimo dokumentų reikalavimus, turi užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą, kokybę ir prieinamumą. Visuotinio principas laikomas užtikrintu, kai viešoji komunalinių atliekų tvarkymo paslauga teikiama ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės teritorijos asmenų, kuriems toje teritorijoje nuosavybės teise priklauso nekilnojamojo turto objektai (išskyrus žemės sklypus be pastatų) ar kurie kitu pagrindu teisėtai valdo ar naudoja šiuos objektus.

Lentelė 8 Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Šilalės rajono savivaldybėje, 2020 m.

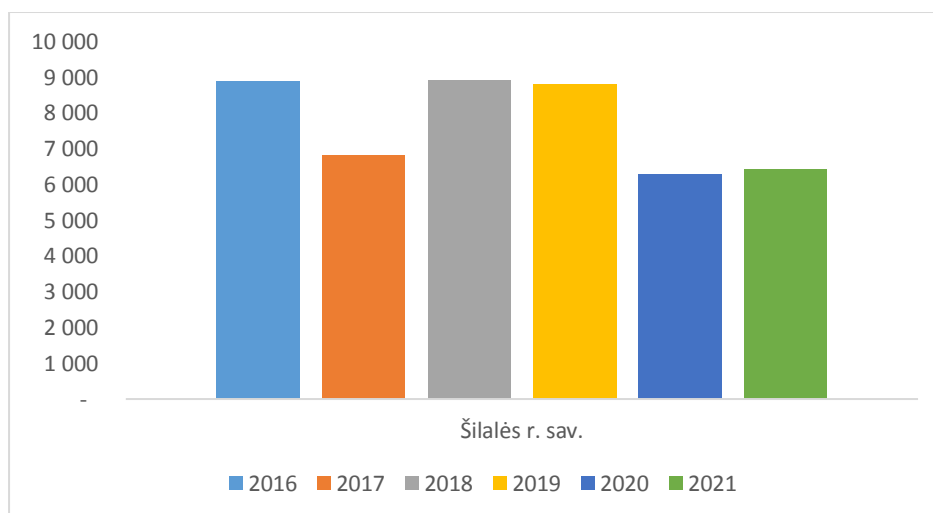
Savivaldybė	Daugiabučių gyvenamųjų namų butų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Sodų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Garažų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	Nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie yra juridiniai asmenys ir teikiama paslauga, %
Šilalės r. sav.	100,00	99,95	100	100,00	100,00

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, Šilalės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 proc. atliekų turėtojų, o tai visiškai atitinka VATP reikalavimą užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą.

3.6. Komunalinių atliekų susidarymas

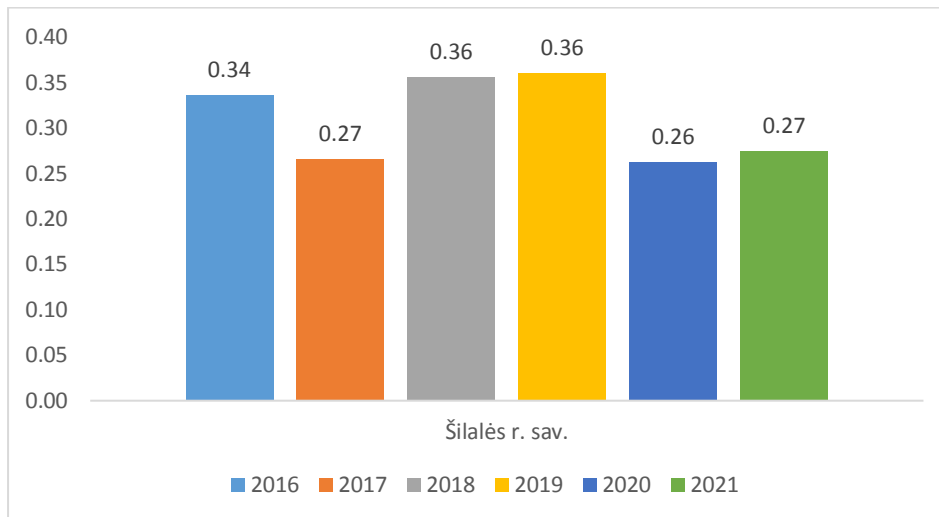
AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Tauragės regiono savivaldybėse susidarė beveik 32 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių Šilalės rajono savivaldybėje – 6 288 t, arba 25 nuo visų susidariusių atliekų Tauragės regione. Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

Pav. 3 Komunalinių atliekų susidarymas Šilalės rajono savivaldybėje

Šaltinis: AAA duomenys

Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus sumažėjo daugiau kaip 2 tūkst. tonų nuo 8 874 tūkst. tonų 2016 m. iki 6 288 tonų 2020 m. Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su nesmarkiai kintančia komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui, kuri per pastaruosius metus nuolat mažėja.

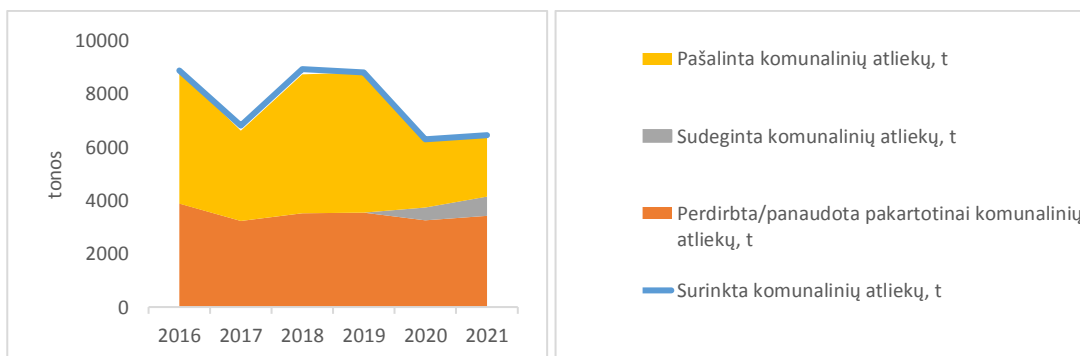

Pav. 4 Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui Šilalės rajono savivaldybėje, t/metus

Šaltinis: AAA duomenys

Komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui per pastaruosius penkerius metus sumažėjo beveik 7 kg, vidutiniškai regione nuo 340 kg (2016 m.) vienam gyventojui per metus iki 260 kg vienam gyventojui 2020 m. Toks komunalinių atliekų mažėjimas susijęs su saikingesniu vartojimu ir atliekų vengimu – tam įtakos turėjo didėjantis visuomenės sąmoningumas. Žinoma, čia neįvertintas komunalinių atliekų sutvarkymas ne per savivaldybių / regionų sistemą, tačiau bet kuriuo atveju mažėjimo tendencija aiški.

Šilalės rajono savivaldybėje, AAA ataskaitų duomenimis, iš vietinės rinkliavos mokėtojų (gyventojų ir juridinių asmenų) 2020 m. surinkta 6 288 tonų atliekų. Iš jų 3 247 tonų (52 proc.) buvo perdirbta ir kitaip panaudota, apie 2 547 tonų (41 proc.) – pašalinta sąvartyne. Toks palyginti didelis šalinamų atliekų kiekis (Lietuvoje 2020 m. vidutiniškai buvo pašalinta 19 proc. susidariusių komunalinių atliekų) susijęs su per mažu atliekų panaudojimu ar paruošimu tolesniam panaudojimui regione ir nedideliu atliekų, skirtų deginti, atskirumu rūšiavimo linijoje.

Pav. 5 Komunalinių atliekų tvarkymas Šilalės rajono savivaldybėje

Šaltinis: AAA duomenys

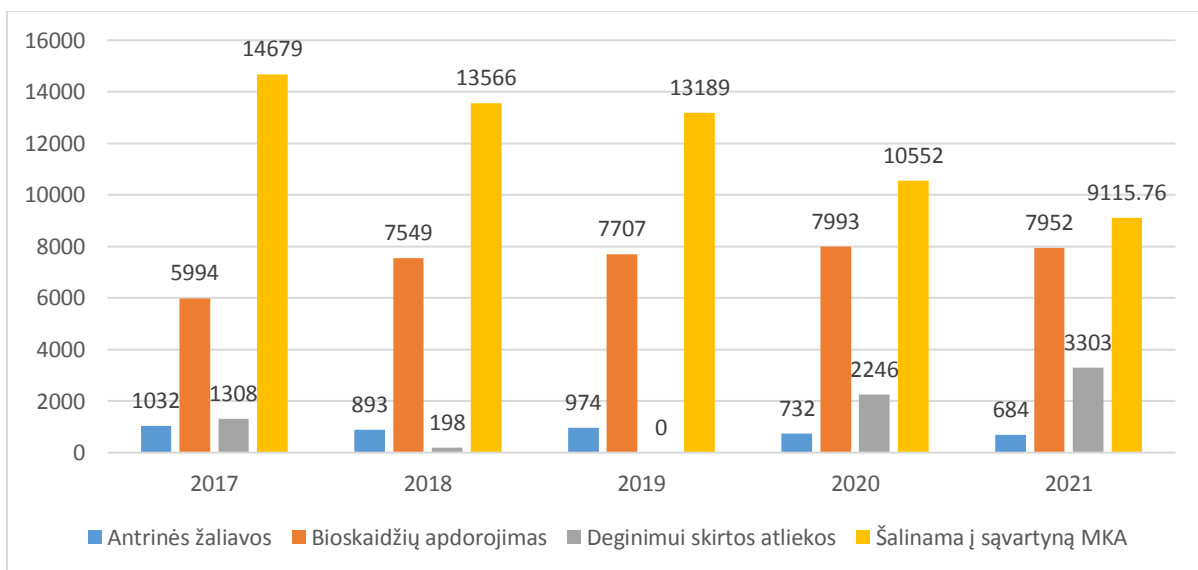
3.7. MKA surinkimas ir rūšiavimas

Šilalės rajono savivaldybėje surinktos likusios po rūšiavimo mišrios komunalinės atliekos (MKA) transportuojamos į rūšiavimo įrenginius, esančius regioninio sąvartyno teritorijoje,

kuriuos iki 2022 m. eksploatavo bendrovė UAB „Ekobazė“, nuo 2022 m. gruodžio mėnesio rūšiavimo įrenginius eksploatuoja UAB „TRATC“.

2020 m. į Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyno teritorijoje veikiančią rūšiavimo liniją buvo perduota rūšiuoti 21 525 t. mišrių komunalinių atliekų, iš kurių atskirtos 732 t (3 proc.) pakartotinai naudoti ar perdirbti tinkančios medžiagos (mišrios popieriaus atliekos, plastikinės pakuotės, PET pakuotės, stiklo pakuotės, metalinės pakuotės, kombinuotos pakuotės), 7993 t. (37 proc.) bioskaidžių atliekų, kurios kompostuojamos biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aikštelėje, o likusios 10 552 t šalinamos sąvartyne.

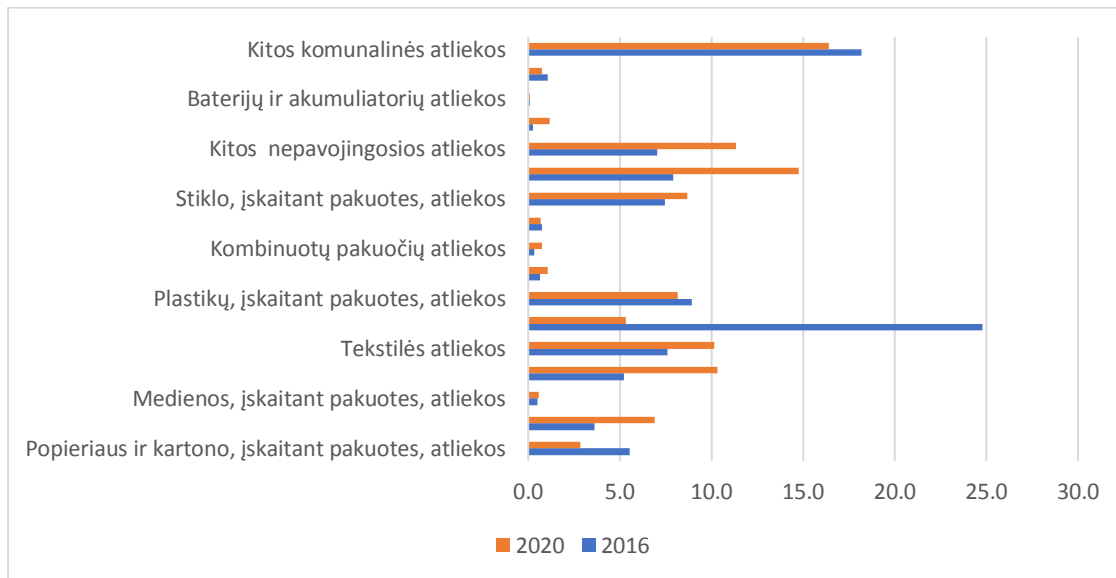
Antrinių žaliavų išrūšiavimo procentai rūšiavimo linijoje tokie patys kaip visoje Lietuvoje – 1–5 proc. nuo priimamų tvarkyti atliekų. Toks mažas išrūšiavimo procentas susijęs su didėjančiu antrinių žaliavų ir atskirų pakuočių atliekų surinkimu.

Pav. 6 Tvarkomų rūšiavimo įmonėje atliekų kiekiai

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Pagal LR Aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymą Nr. D1-661 „Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ sąvartyno operatorius arba atitinkamai MBA, MA įrenginio operatorius pildo regioniniame nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų ir (arba) į MBA, MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ataskaitą. Nuo 2016 m. Tauragės regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne UAB „TRATC“ vykde šalinamų arba į MBA/MA įrenginius priimamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo darbus – atliekų monitoringą. Tyrimų, atliktų 2016–2020 m., rezultatai pateikti žemiau esančioje diagramoje.

Pav. 7 MKA Šilalės rajono savivaldybėje morfologijos tyrimų rezultatai, proc.

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne šalinamų arba į rūšiavimo įrenginius priimamų Šilalės rajono savivaldybėje surinktų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo duomenys rodo, kad antrinės žaliavos sudarė apie 22 proc., o nežiūrint gerai išvystytos biologiškai skaidžių atliekų surinkimo infrastruktūros, biologiškai skaidžios atliekos – apie 22 proc. mišrių komunalinių atliekų, tarp kurių maisto ir virtuvės atliekos sudaro apie 10 proc. Per pastaruosius metus tarp mišrių komunalinių atliekų smarkiai padidėjo tekstilės atliekų kiekis, kurių surinkimo konteineriai yra tik Tauragės ir Šilalės rajonų savivaldybėse.

Lentelė 9 Tvarkomų MBA atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui Šilalės rajono savivaldybėje kg/metus, 2020 m.

Frakcija	kg/ gyventojui
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	7,7
Žaliosios atliekos	18,7
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	1,6
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės atliekos	27,9
Tekstilės atliekos	27,4
Kitos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos	14,4
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	22,1
PET pakuočių atliekos	2,9
Kombinuotų pakuočių atliekos	2,0
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	1,8
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	7,7

Šaltinis: AAA duomenys

Aukščiau esanti lentelė rodo, kad antrinių žaliavų, tokių kaip plastikas, biologiškai skaidžių atliekų surinkimą būtina plėsti, taip pat pradėti atskirai rinkti virtuvės maisto atliekas.

3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos po rūšiavimo likusios ir kitos atliekos, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne. Čia be likusių po rūšiavimo atliekų taip pat šalinamos ir tvarkomos kitos regione susidariusios netinkamos perdirbti atliekos, didžiąją dalį jų sudaro

statybos ir griovimo atliekos, kurios naudojamos sąvartyno keliams įrengti, ir kitos perdirbti netinkamos atliekos.

Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2009 m. sausio mėnesį. Sąvartynui skirtas 9,9 ha ploto sklypas Kaupių k. Žygaičių sen., Tauragės r. Sąvartyne įrengtos modernios aplinkosauginius reikalavimus atitinkančios atliekų šalinimo sekcijos, susidarančio filtrato valymo įrenginiai, įdiegta atliekų svėrimo ir apskaitos sistema. Sąvartynas išplėstas 2015 m. įrengiant naujas III–IV atliekų šalinimo sekcijas ir subsekcijas atliekomis, turinčioms asbesto, šalinti, atnaujinti filtrato valymo įrenginiai, įrengta sąvartyno dujų surinkimo sistema. 2022 m. Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne buvo surinkta ir sudeginta 1108 t CO² ekvivalento.

Lentelė 10 Regioniname sąvartyne šalinamų atliekų kiekiai, t/metus

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pašalinta į sąvartyną	21 443	17 765	15 847	15463	13 510	15 018

altinis : UAB „TRATC“

Ir nors šalinamų atliekų kiekiai kiekvienais metais mažėja – tai susiję su bendru MKA mažėjimu ir su išaugusiu, tačiau nepakankamu ir neatitinkančiu VATP reikalavimų atskiru antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimu, kitų atliekų paruošimu perdirbti ar kitaip panaudoti, aiškiai matyti, kad vis dar didelė dalis, t. y. 40 proc., atliekų šalinamos. 2021 m. situacija jau gerėja ir buvo šalinta tik 35 proc. atliekų.

3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytas rodiklis iki 2020 m. pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) ir užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Šilalės rajono savivaldybėje antrines žaliavas, įskaitant pakuočių atliekas, surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinktas atliekų tvarkytojas – UAB „Ecoservice“. Remiantis atliekų tvarkymo taisyklėmis, atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o individualių namų gyventojai aprūpinti rūšiuojamaisiais konteineriais. Pakuotės, pakuočių atliekos ir antrinės žaliavos iš individualių namų gyventojų mieste surenkamos pagal nustatytą grafiką. 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 453 gyventojus, o apie 82 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, regiono gyventojams sudarytos visos sąlygos pirmiam rūšiavimui.

2020 m. Šilalės rajono savivaldybėje atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis sudarė 728 t. Vertinant 2018–2021 m. duomenis matyti, kad antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų surinkimas nežymiai auga, labiausiai stiklo ir stiklo pakuočių surinkimas. Vidutiniškai savivaldybėje surenkama apie 30 kg antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų vienam gyventojui per metus.

Lentelė 11 Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, surinkimas Šilalės rajono savivaldybėje

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Savivaldybė	2018	2019	2020	2021	Vienam gyventojui kg per metus (2020 metais)
Šilalės raj. savivaldybė					
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	293,2	256,8	276,2	325,9	11,3
Mišri pakuotė	388,5	308,9	321,8	314,4	13,2
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	0,0	13,8	73,8	76,0	3,0
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	45,4	25,0	57,0	73,8	2,3
Iš viso, tonos	727,0	604,5	728,8	790,1	29,9

Šaltinis: AAA duomenys

Nuo 2016 m. Lietuvoje veikia vienkartinių gėrimų pakuočių užstato sistema, taip kasmet surenkama daugiau nei 600 mln. vienkartinių gėrimų pakuočių. Šilalės rajono savivaldybėje 2020 m. buvo surinkta daugiau kaip 134 tonos užstatinių pakuočių.

Lentelė 12 Surinktų ir sutvarkytų užstato administratoriaus pavedimo davėjų pakuočių atliekų kiekis Šilalės rajono savivaldybėje (tonomis)

Savivaldybė	2018			2019			2020		
	PET	Metalinė	Stiklinė	PET	Metalinė	Stiklinė	PET	Metalinė	Stiklinė
Šilalės r. sav.	83,2	25,8	24,9	82,4	28,7	29,2	76,1	30,4	27,5

Šaltinis: Užstato sistemos administratorius

AAA duomenimis, dalis pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, susidarančių įmonėse, įstaigose ir organizacijose ar namų ūkiuose ir kurios tvarkomos tiesiogiai perduodant atliekų tvarkytojams, taip pat priskiriamos komunalinėms atliekoms, nors tai neįtraukiama į savivaldybių atliekų apskaitos duomenis. 2020 m. tokių atliekų buvo surinkta apie 432 t.

Lentelė 13 Juridinių asmenų (ne per savivaldybių komunalinių atliekų sistemas) surenkamos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas (tonomis), 2020 m.

Savivaldybė / frakcija	Kiekis, tonomis
Šilalės r. sav.	
kitos metalinės pakuotės	7,9
kitos plastikinės pakuotės	71,0
medinės pakuotės	49,8
PET pakuotės	0,3
plastikai	106,6
popieriaus ir kartono pakuotės	85,1
popierius ir kartonas	61,9
stiklas	42,9
stiklo pakuotės	6,5
Iš viso, tonos	432

Šaltinis: AAA duomenys

Įvertinus savivaldybių atliekų tvarkymo sistemų surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinių gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Šilalės rajono savivaldybėje 2020 m. siekė apie 1 184 t., arba apie 48,7 kg, vienam asmeniui. Reikia atkreipti dėmesį, kad tokių

antrinių žaliavų kaip popierius, kartonas ar plastikas daugiausia surenkama ne per savivaldybių ar regioninę sistemą, per užstato sistemą daugiausia surenkama PET pakuočių.

Lentelė 14 Surinktos antrinės žaliavos, įskaitant pakuočių atliekas Šilalės rajono savivaldybėje, 2020 m.

Savivaldybė / antrinės žaliavos	Surenka savivaldybės sistema	Užstato sistema	Surenka ne savivaldybės sistema	Iš viso, tonos	Vienam gyventojui, kg
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos					
Šilalės r. sav.	56		147	203	8,4
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos					
Šilalės r. sav.	74		177	251	10,3
PET pakuočių atliekos					
Šilalės r. sav.	0,0	76		76	3,1
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos					
Šilalės r. sav.	0,1	30		30	1,2
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos					
Šilalės r. sav.	276	27		303	3,1
Kombinuotos pakuotės					
Šilalės r. sav.	321			321	13,2

Šaltinis: AAA duomenys

3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane (238 straipsnis) nustatyta, kad iki 2020 m. sąartyne šalinamos biologiškai skaidžios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 m. susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius ir mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų surinkimo užduotys.

Pagrindiniai biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo būdai Šilalės rajono savivaldybėje:

- Namudinis žaliųjų atliekų kompostavimas;
- Žaliųjų atliekų surinkimas ir kompostavimas kompostavimo aikštelėse (ŽAKA);
- Atskirtų rūšiavimo metu nuo MKA biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas Tauragės kompostavimo aikštelėje.

Kompostavimo aikštelė Šilalės rajono savivaldybėje įrengta specialiai tam skirtame plote. Žaliosios atliekos priimamos tiek iš gyventojų, tiek iš juridinių asmenų. Aikštelėse iš žaliųjų atliekų gaminamas kompostas, kuris parduodamas arba perduodamas nemokamai.

Lentelė 15 Žaliųjų atliekų tvarkymas Šilalės rajono savivaldybėje, tonos

ŽAKA	metai	Priimta ŽA, t	Pagaminta komposto, t	Perduota nemokamai	Parduota
Šilalės	2018	693	318	204	40
	2019	677	313	107	11
	2020	50	152	8	30

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Tvarkomų ŽA kiekiai didėja, tačiau 2020 m. tvarkomų žaliųjų atliekų kiekiai Šilalės rajono ŽAKA sumažėjo dėl šių aikštelių pilno užpildymo žaliosiomis atliekomis. Visos surinktos rajone žaliosios atliekos buvo vežamos į Tauragės ŽAKA.

Skatinant žaliųjų atliekų tvarkymą 2014–2020 m. Šilalės rajono savivaldybės gyventojams buvo išdalyta beveik 661 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių bei 469 vnt. kompostavimo dėžių. Vertinant įvairių tyrimų rezultatus ir analizes daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30–40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Tauragės regione per metus kompostuojama apie 155 t biologiškai skaidžių atliekų.

Lentelė 16 Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Tauragės regione

Konteinerių rūšis, paskirtis	Individualių namų skaičius	Kompostavimo dėžės	Prognozinis kompostuojamų atliekų kiekis, t/metus
Šilalės r. sav.	7 569	469	155

Šaltinis: Savivaldybių duomenys ir konsultanto skaičiavimai

Valstybinis atliekų tvarkymo 2014–2020 m. planas numato, kad atskirų maisto atliekų surinkimo galimybė bus suteikiama ir didžiųjų miestų gyventojams. Taip pat Atliekų tvarkymo taisyklėse numatyta, kad nuo 2019 m. atskirai maisto atliekos bus surenkamos iš didžiųjų miestų, kuriuose daugiau nei 50 000 gyventojų, t. y. Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių ir Alytaus. Atliekų direktyvoje valstybės narės skatinamos atskirai rinkti biologines atliekas ir jas perdirbti, todėl direktyvoje nustatytos tokios priemonės (1–2 punktai) ir tokie tikslai (3 ir 4 punktai):

- Iki 2018 m. gruodžio 31 d. Europos Komisija paprašo Europos standartizacijos organizacijų parengti Europos standartus organiniu būdu perdirbamoms biologinėms atliekoms ir perdirbimo metu gautiems produktams (kompostui ir raugui).
- Iki 2019 m. kovo 31 d. numatyta parengti vieningą metodiką susidarantioms maisto atliekoms apskaityti. Ketinama parengti metodiką, kuri leistų aiškiai išmatuoti maisto atliekas, suteikiant rezultatus, kuriuos galima būtų laiku palyginti su valstybėmis narėmis.
- Iki 2023 m. gruodžio 31 d. turi būti užtikrintas biologinių atliekų atskyrimas ir perdirbimas susidarymo vietoje arba atskiras surinkimas ir nemaišymas su kitomis atliekomis.
- Nuo 2027 m. sausio 1 d. komunalinės biologinės atliekos kurios patenka į aerobinį ar anaerobinį apdorojimą galės būti užskaitomos kaip perdirbtos tik tuo atveju, jeigu jos bus surenkamos atskirai ar išrūšiuojamos susidarymo vietoje.

- Iki 2023 m. gruodžio 31 d. turi būti užtikrintas biologinių atliekų atskyrimas ir perdirbimas susidarymo vietoje arba atskiras surinkimas ir nemišymas su kitomis atliekomis.
- Nuo 2027 m. sausio 1 d. komunalinės biologinės atliekos, kurios patenka į aerobinį ar anaerobinį apdorojimą galės būti užskaitomos kaip perdirbtos tik tuo atveju, jeigu jos bus surenkamos atskirai ar išrūšiuojamos susidarymo vietoje.

Šilalės rajono savivaldybėje kaip ir Tauragės regione atskiras MVA neįvestas. Regione, kaip ir visoje Lietuvoje, atskirtos viešojo maitinimo įstaigų maisto / virtuvės atliekos (MVA) dažniausiai nemokamai atiduodamos sušerti gyvūnams arba tvarkomos privačiose įmonėse kituose regionuose, kadangi Tauragės regione nėra įmonės, tvarkančios tokias atliekas. Dalis gyventojų VMA (žalioji frakcija) yra kompostuojama arba namuose dalis ŽAKA. Įdiegiamas atskiras MVA surinkimas regione ir atskiras nuo kitų biologiškai skaidžių atliekų perdirbimas:

- Leistų įgyvendinti ES ir nacionalinius reikalavimus atliekoms perdirbti.
- Galimai sumažintų susidarančių atliekų kiekį.
- Dėl užterštumo sumažėjimo pagerėtų išrūšiuojamų antrinių atliekų kokybę.
- Puoselėtų gamtinius išteklius kompostu pakeičiant dalį fosfato, kalio, azoto trąšų.

Vertinant namų ūkiuose surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teikti, kad kiekvienais metais tvarkomų biologiškai skaidžių atliekų kiekis didėja ir 2020 m. sudarė apie 800 tonų, arba apie 33 kg vienam gyventojui.

Lentelė 17 Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytos komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotys

Teritorija	Didžiausias leistinas šalinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonų / metus			
	2014–2015 m.	2016–2017 m.	2018–2019 m.	nuo 2020 m.
Tauragės regionas	13 794	12 414	11 035	9655
Pašalinta Tauragės regione	11 183	7 350	707	1149

Šaltinis: AAA duomenys

Šilalės rajono savivaldybėje įdiegtas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas, namudinis kompostavimas ir išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas regioniniu mastu leido visiškai pasiekti ir viršyti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis.

3.11. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas

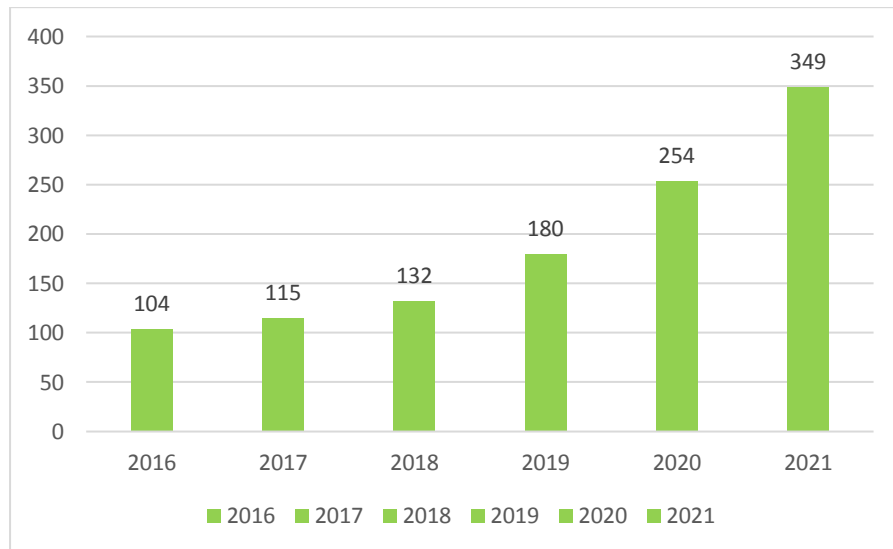
Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014–2020 m. reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse (VATP 248. straipsnis), o komunalinių atliekų tvarkymas turi būti taip organizuojamas, kad atliekas skatintų paruošti naudoti pakartotinai ir perdirbti. Savivaldybės privalo užtikrinti galimybes:

- atiduoti buityje susidarančias statybines atliekas ir naudotų padangų atliekas;
- atiduoti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų, akumuliatorių ir kitas komunalines atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos

komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų;

- atiduoti buityje susidarančias pavojingąsias atliekas.

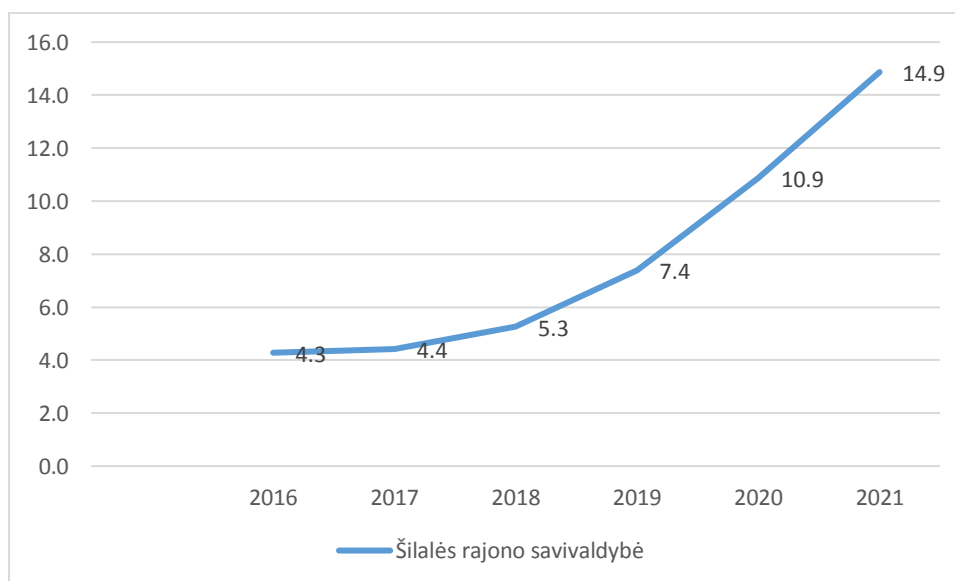
UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“ Šilalės rajono savivaldybėje eksploatuoja vieną didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę (toliau vadinama ir DASA). Tvarkomų atliekų kiekiai nuolat didėja ir per 2020 m. aikštelėse priimta 254 tonos nepavojingų ir pavojingų atliekų. Į DASA atliekos iš gyventojų priimamos nemokamai pagal patvirtintas susikaupimo normas vienam gyventojui arba namų valdai per metus, priklausomai nuo atliekų rūšies.

Pav. 8 Tvarkomų DASA atliekų kiekiai Šilalės rajono savivaldybėje 2016–2020 m.

Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Gyventojų aktyvumas Šilalės rajono savivaldybėje pristatant atliekas į didžiųjų atliekų surinkimo aikšteles per pastaruosius šešerius metus išaugo beveik 3 kartus ir 2020 metais sudarė 11 kg vienam gyventojui per metus.

Pav. 9 Vienam gyventojui surenkamų DASA atliekų kiekio pokytis savivaldybėse

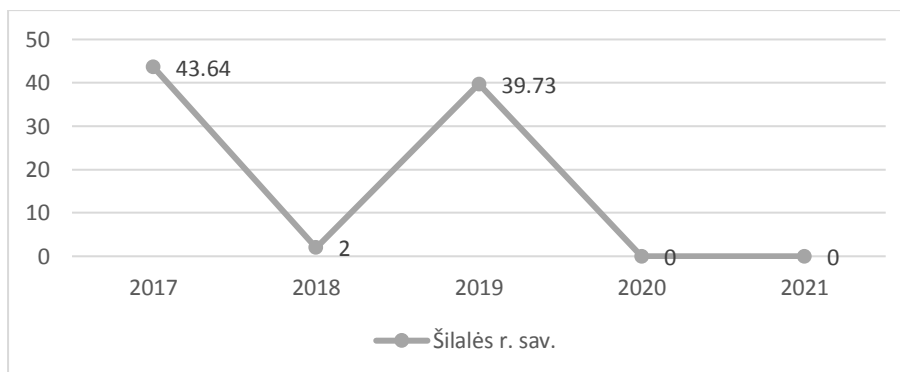
Šaltinis: UAB „TRATC“ duomenys

Veikiančioje Šilalės rajono savivaldybėje didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse daugiausia atliekų pristato fiziniai asmenys, t. y. gyventojai, kurie į aikšteles dažniausiai pristato nepavojingas atliekas – naudotas automobilių padangas, didžiąsias atliekas (baldus), statybos ir griovimo atliekas, autoplastikus, langų stiklą, o pavojingų atliekų, surinktų didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėse, kategorijoje dominuoja nebenaudojama elektros ir elektroninė įranga, pavojingomis medžiagomis užterštos pakuotės, šaldytuvai ir kita šaldymo įranga, dienos šviesos lempos, tepalo, kuro, oro filtrai. Tokios atliekos taip pat surenkamos apvažiavimo būdu, kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta, kad EEĮ gamintojų ir importuotojų organizacijos privalo sudaryti sutartis su visomis savivaldybėmis (arba savivaldybių įsteigtais juridiniais asmenimis, kuriems pavesta administruoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą) dėl buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimo savivaldybių įrengtose DGASA, šių aikštelių eksploatavimo dalinio finansavimo ir Tauragės regione tokia sutartis pasirašyta su UAB „Atliekų tvarkymo centras“, UAB „EMP recycling“

3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas

2019 m. Šilalės rajono savivaldybėje susidarė apie 39 t bešeimininkių atliekų (šiukšlių), o 2020 m. tokių atliekų visai nebuvo.

Pav. 10 Bešeimininkių atliekų susidarymas

Šaltinis: AAA duomenys

Bešeimininkės atliekos (šiukšlės) tvarkomos savivaldybių biudžeto (aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis) lėšomis, todėl labiau tikėtina kad savivaldybė neskiria tam lėšų, šiukšlės sutvarkomos kitais būdais.

3.13. Visuomenės švietimas ir informavimas

Visuomenės švietimas užima svarbią vietą komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje – skatina tinkamą visuomenės dalyvavimą įsitraukiant į atliekų tvarkymo sistemą. Nuolat šviečiant visuomenę, keliamas jos aplinkosauginio sąmoningumo lygis, supažindinama su komunalinių atliekų tvarkymo ypatumais, informuojama apie egzistuojančią tvarką bei infrastruktūrą. Pagrindiniai visuomenės švietimo ir informavimo tikslai:

- Visuomenės informavimas siekiant supažindinti su esama sistema, būsima sistema, jos pakeitimais;
- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant pakeisti požiūrį ir elgseną;

- Visuomenės informavimas ir švietimas siekiant išugdyti visuomenę, kuri išmano ir sugeba spręsti aplinkosaugines problemas.

Informavimo komunalinių atliekų tvarkymo klausimais kryptys privalo būti suderintos su atliekų tvarkymo sistemos plėtra ir vykstančiais, įgyvendinamais projektais. Šiuo metu regione pagrindinę visuomenės švietimo ir informavimo funkciją atlieka UAB „TRATC“, savivaldybės, gamintojams ir importuotojams atstovaujančios organizacijos ir atliekas surenkančios įmonės. Pagrindinės vykdytos veiklos:

- konkursas moksleiviams „Aš rūšiuoju ir kitus to mokau“;
- pažintiniai vizitai į Klaipėdos „Fortum“ deginimo gamyklą ir Alytaus, Kauno (ar kt.) MBA, reklaminio pobūdžio klipai regioninėje televizijoje;
- radijo laidos / viktorinos, informaciniai pranešimai vietinėje ir nacionalinėje spaudoje, UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“ internetiniame tinklapyje;
- išleistas leidinys apie Tauragės regiono atliekų tvarkymo infrastruktūrą ir atliekų tvarkymą.

Norint vertinti vykdomos visuomenės informavimo ir švietimo veiklos įtaką gyventojų sąmoningumui, atliekų vengimui ir kt., prieš vykdant švietimo kompanijas būtina atlikti gyventojų apklausas ir jas pakartoti jau įgyvendinus kompaniją.

4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

AAA valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, 2020 m. Tauragės regiono savivaldybėse susidarė beveik 32 tūkst. tonų komunalinių atliekų, iš kurių Šilalės rajono savivaldybėje – 6 288 t, arba 25 nuo visų susidariusių atliekų Tauragės regione. Reikia pažymėti, kad į šį kiekį neįtrauktos namų ūkiuose sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir kt.), atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos ir pakuočių atliekos, elektros ir elektronikos, statybos, griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Reikia atkreipti dėmesį, kad komunalinių atliekų susidarymas per pastaruosius šešerius metus sumažėjo daugiau kaip 2 tūkst. tonų nuo 8 874 tūkst. tonų 2016 m. iki 6 288 tonų 2020 m. Ši tendencija susijusi ne tik su mažėjančiu gyventojų skaičiumi, bet ir su nesmarkiai kintančia komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui, kuri per pastaruosius metus nuolat mažėja. Komunalinių atliekų susidarymo norma vienam gyventojui per pastaruosius penkerius metus sumažėjo beveik 7 kg, nuo 340 kg (2016 m.) vienam gyventojui per metus iki 260 kg vienam gyventojui 2020 m.

Pagal 2020 m. gruodžio 31 d. duomenis, Šilalės rajono savivaldybėje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikiamos 100 proc. atliekų turėtojų – tai visiškai atitinka VATP reikalavimą užtikrinti viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą.

Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 23 d. Įsakymu Nr. DĮV-1698 „Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemos Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje patvirtinimo“ konteinerių išdėstymo (antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių) schema yra patvirtinta, o 2020 m. viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnavo 453 gyventojus.

Individualių namų savininkai (apie 82 proc. individualių namų) aprūpinti 120–240 l talpos individualiais konteineriais stiklo atliekoms ir pakuotėms, popieriaus ir plastiko atliekoms surinkti. Konteinerius aptarnauja įmonės, pasirašiusios sutartis su savivaldybėmis (paprastai tai tos pačios įmonės, kurios renka MKA).

2020 m. Šilalės rajono savivaldybėje atskirai surinktų pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų kiekis sudarė 728 t. Vertinant 2018–2021 m. duomenis matyti, kad antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų surinkimas nežymiai auga, labiausiai stiklo ir stiklo pakuočių surinkimas. Vidutiniškai savivaldybėje surenkama apie 30 kg antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų vienam gyventojui per metus. Nuo 2016 m. Lietuvoje veikia vienkartinų gėrimų pakuočių užstato sistema, taip kasmet surenkama daugiau nei 600 mln. vienkartinų gėrimų pakuočių. Šilalės rajono savivaldybėje 2020 m. buvo surinkta daugiau kaip 134 tonos užstatinių pakuočių. AAA duomenimis, dalis pakuočių atliekų ir antrinių žaliavų, susidarančių įmonėse, įstaigose ir organizacijose ar namų ūkiuose ir kurios tvarkomos tiesiogiai perduodant atliekų tvarkytojams, taip pat priskiriamos komunalinėms atliekoms, nors tai neįtraukiama į savivaldybių atliekų apskaitos duomenis. 2020 m. tokių atliekų buvo surinkta apie 432 t. Įvertinus savivaldybių atliekų tvarkymo sistemų surenkamas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas, juridinių įmonių atliekas, vienkartinų gėrimų pakuočių užstato sistemos atliekas, bendras surenkamų antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų kiekis Šilalės rajono savivaldybėje 2020 m. siekė apie 1 184 t., arba apie 48,7 kg, vienam asmeniui

Skatinant žaliųjų atliekų tvarkymą 2014–2020 m. Šilalės rajono savivaldybės gyventojams buvo išdalyta beveik 661 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių bei 469 vnt. kompostavimo dėžių. Vertinant namų ūkiuose surenkamų / kompostuojamų žaliųjų atliekų kiekius galima teikti, kad kiekvienais metais tvarkomų biologiškai skaidžių atliekų kiekis didėja ir 2020 m. sudarė apie 800 tonų, arba apie 33 kg vienam gyventojui. Šilalės rajono savivaldybėje įdiegtas atskiras žaliųjų atliekų surinkimas, namudinis kompostavimas ir išrūšiuotų biologiškai skaidžių atliekų kompostavimas regioniniu mastu leido visiškai pasiekti ir viršyti Valstybiniame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytas komunalinių biologiškai skaidžių atliekų šalinimo sąvartyne mažinimo užduotis

UAB „Tauragės regiono atliekų tvarkymo centras“ Šilalės rajono savivaldybėje eksploatuoja vieną didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę (toliau vadinama ir DASA). Tvarkomų atliekų kiekiai nuolat didėja ir per 2020 m. aikštelėse priimta 254 tonos nepavojingų ir pavojingų atliekų. Gyventojų aktyvumas Šilalės rajono savivaldybėje pristatant atliekas į didžiųjų atliekų surinkimo aikšteles per pastaruosius šešerius metus išaugo daugiau kaip 3 kartus ir 2020 metais sudarė 11 kg vienam gyventojui per metus.

Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėja nuo 8873 t 2016 m. iki 6288 t komunalinių atliekų 2020 m., arba nuo 0,36 t/metus iki 0,26 t/metus vienam asmeniui atitinkamai. 2020 m. perdirbta / panaudota pakartotinai naudoti komunalinių atliekų – 52 proc. iš visų susidarančių atliekų, pašalinta 41 proc., kitas kiekis saugomas deginti arba sudegintas.

Remiantis atlikta Šilalės rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos analize žemiau pateiktas Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane 2014–2020 m. nustatytų uždavinių ir rodyklių įgyvendinimo regione vertinimas.

Lentelė 18 Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano įgyvendinimas

Valstybinio atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plano uždutys	Kiekybinė uždutis Tauragės regionui	Rezultatas
Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 55 proc. regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos; Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 35 proc. (arba 11 145 t) Tauragės regiono teritorijoje susidariusių komunalinių atliekų per metus, o kitos susidariusios komunalinės atliekos turi būti perdirbtos ir kitaip panaudotos.	Iki 2016 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 2 746 t. Iki 2020 m. užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 2 201 t.	Neįgyvendinta 2020 m. šalinamų komunalinių atliekų kiekis sudarė 2 547 t. (41 proc.)
Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos komunalinės biologiškai skaidžios atliekos neviršytų VSATP numatytų užduočių (žr. 3 stulpelį).	Nuo 2014 iki 2015 m. šalinti ne daugiau kaip 13 794 t/metus; Nuo 2016 iki 2017 m. šalinti ne daugiau kaip 12 414 t/metus; Nuo 2018 iki 2019 m. šalinti ne daugiau kaip 11 035 t/metus; Nuo 2020 m. šalinti ne daugiau kaip 9 655 t/ metus	Įgyvendinta Nuo 2014 iki 2015 m. pašalinta 11 183 t Nuo 2016 iki 2017 m. pašalinta 7 350 t Nuo 2018 iki 2019 m. pašalinta 707 t 2020 m. pašalinta 1 149 t
Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Iki 2020 m. perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 4087 t	Neįgyvendinta 2020 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudojama tik 3 247 t (52 proc.)
Užtikrinti, kad iki 2020 m. mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti;	Paruošti pakartotinai naudoti ar perdirbti ne mažiau kaip 696 t antrinių žaliavų	Įgyvendinta² Vidutiniškai surenkama 57 proc., arba 1 184 t

² Vertinant bendrą surenkamų antrinių žaliavų kiekį

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

		arba 60 kg/asmeniui ³
Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir atskiro surinkimo sistemos plėtros užduotys		
Iki 2015 m. įdiegti žaliųjų atliekų susidarymo vietoje tvarkymo infrastruktūrą, pateikiant gyventojams kompostavimo dėžes arba taikant skatinimo priemones, gyventojams įsirengiant individualaus kompostavimo priemones savo lėšomis; nesant galimybės kompostuoti individualiai, gyventojams sudaryti galimybes pristatyti žaliąsias atliekas į centralizuoto jų surinkimo ar tvarkymo aikšteles (didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles ar žaliųjų atliekų kompostavimo aikšteles); Iki 2016 m. įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriama ir apdorojama arba perduodama toliau apdoroti biologiškai skaidžių atliekų dalis; Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto / virtuvės atliekų surinkimo sistemą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktų maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Iki 2015 m. pateikti trūkstamas kompostavimo dėžes individualių namų gyventojams arba paskatinti gyventojus kompostuoti savos gamybos kompostavimo įrenginiuose. Iki 2019 m. įdiegti atskirą maisto atliekų surinkimo sistemą	Įgyvendinta Šilalės rajono savivaldybės gyventojams buvo išdalyta beveik 661 žaliųjų atliekų surinkimo konteinerių bei 469 vnt. kompostavimo dėžių. Mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo metu atskirtos biologiškai skaidžios atliekos kompostuojamos kompostavimo aikštelėje. Nuo 2023 m. planuojamas atskiras maisto surinkimas
Atskiro atliekų surinkimo sistemos plėtros užduotys		
Iki 2015 m. sausio 1 d. turėti parengtas ir patvirtintas konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktų reikalavimams antrinių žaliavų surinkimui, jas atnaujinti; Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti (rajonų savivaldybėse ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų, Tauragės mieste 600 gyventojų);	Iki 2015 m. sausio 1 d. parengti schemas ir atnaujinti bei papildyti parengtas antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schema likusiose savivaldybėse Iki 2016 m. įrengti trūkstamas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikšteles	Įgyvendinta Šilalės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 23 d. Įsakymu Nr. DJV-1698 „Dėl antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių išdėstymo schemas

³ Vertinant bendrą surenkamų antrinių žaliavų kiekį Tauragės regione

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Iki 2016 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 150 m; Iki 2018 m. užtikrinti, kad visų miestų gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose vidutinis atstumas iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių būtų ne daugiau 100 m; Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę prie pagrindinio išvažiavimo iš tokio kvartalo ar bendrijos teritorijos arba įvažiavimo į juos; Pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų, taip pat laikinuosius specialius konteinerius viešųjų renginių metu; Jeigu nėra techninių galimybių pastatyti specialių konteinerių arba jų naudojimas ekonomiškai netikslingas, taikyti kitas priemones ir būdus (pvz., antrinių žaliavų surinkimas specialiais maišais, antrinių žaliavų turėtojų apvažiavimas ar kita).	sodų ir garažų bendrijose, pastatyti specialius konteinerius, skirtus antrinėms žaliavoms surinkti viešosiose vietose, kuriose dėl dažno gyventojų lankymosi ir aptarnavimo specifikos susidaro daug antrinių žaliavų	Šilalės rajono savivaldybės teritorijoje patvirtinimo“ konteinerių išdėstymo (antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių) schema yra patvirtinta Vidutiniškai Šilalės rajono savivaldybėje apie 82 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteineriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų konteinerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 453 gyventojus
Užtikrinti, kad didžiųjų miestų savivaldybėse (Alytaus, Klaipėdos, Kauno, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Vilniaus) būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 100 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip viena tokia aikštelė savivaldybės teritorijoje;	Užduotis įgyvendinta	Įgyvendinta Savivaldybėje yra 1 DASA
Ne mažiau kaip 2 kartus per metus užtikrinti didelių gabaritų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu. Savivaldybės turi užtikrinti buityje susidarančių pavojingųjų atliekų (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas) atskirą surinkimą, ir kad jų organizuojamose atliekų tvarkymo sistemose nebūtų atsisakoma iš gyventojų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų; Savivaldybės turi užtikrinti pavojingųjų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu ne rečiau kaip du kartus per metus; Savivaldybės, sudarydamos sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl komunalinių atliekų tvarkymo sistemą papildančių atliekų	Esant galimybei sutartyse su atliekų tvarkytojais nustatyti prievolę dėl didelių gabaritų, pavojingų atliekų surinkimo (2 kartus / metus) apvažiavimo būdu. Esant galimybei sutartyse su gamintojų ir importuotojų organizacijomis nustatyti prievolę dėl pavojingų atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių įrengimo.	Įgyvendinta Komunalinių atliekų tvarkytojai 2 kartus per metus surenka tokias atliekas apvažiavimo būdu Pasirašytos sutartys dėl papildančių sistemų įdiegimo regiono savivaldybių teritorijose

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

tvarkymo sistemų, turi siekti, kad tie pavojingųjų atliekų srautai, kurių surinkimas techniškai galimas, būtų surenkami tiesiogiai iš gyventojų, įrengiant specialius konteinerius gyvenamuose namuose arba komunalinių atliekų surinkimo konteinerių aikštelėse.		
Numatyti atskirą tekstilės atliekų surinkimą.	Iki 2015 m. sausio 1 d. atnaujintoje antrinių žaliavų konteinerių išdėstymo schemoje numatyti šių atliekų surinkimo konteinerių skaičių ir plėtrą	Neįgyvendinta
Iki 2015 m. gruodžio 31 d. būtų surenkama ne mažiau kaip 4 kg vienam gyventojui per metus buitinių elektros ir elektroninės įrangos atliekų; Nuo 2016 m. būtų surenkama ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai.	Esant galimybei nustatyti gamintojų ir importuotojų organizacijoms uždavinį dėl 4 kg EEĮ atliekų vienam gyventojui surinkimo Nuo 2016 m. surinkti ne mažiau kaip 45 proc. (masės procentais) elektros ir elektroninės įrangos, atsižvelgiant į elektros ir elektroninės įrangos kiekį, patiektą vidaus rinkai	Iš dalies įgyvendinta Surenkama apie 1 kg EEĮ atliekų vienam gyventojui Vykdoma šalies mastu. 2020 m. vidaus rinkai pateikta 42 006 t, iš jų 36 223 t buitinės EEĮ

Apibendrinant reikia pasakyti, kad nežiūrint plečiamo atskiro surinkimo gyventojų aprūpinimo individualiais surinkimo konteneriais, mažėjančio susidarančių komunalinių atliekų kiekio Šilalės rajono savivaldybėje nėra visiškai įgyvendinti Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatyti uždaviniai:

- sumažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekio – 2020 m. į regioninį sąvartyną buvo pašalinta 2 547 t. (41 proc. - uždavinys – 35 proc.);
- iki 2020 m. pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) – 2020 m. buvo perdirbta ar kitaip panaudojama 52 proc.

Atliekų tvarkymo planų būklė vertinama, ar pavyko įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir priemones. Labai gera – pasiekta 100 proc. planuojamo rezultato; gera – pasiekta 70–100 proc. planuojamo rezultato; patenkinama – 50–70 proc. planuojamo rezultato; bloga – pasiekta <50 proc. planuojamo rezultato.

Lentelė 19 Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo plano vertinimo kriterijai

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas Nuo 8 874 t. 2016 m. iki 6 288 t. 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas Nuo 340 kg 2016 m. iki 260 kg 2020 m.
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba stabilumas	Mažėjimas Nuo 782 kg 2016 m. iki 598 kg 2020 m.
Atliekų paruošimas perdirbti	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų ir paruoštų perdirbti pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	Didėjimas Nuo 727 t 2016 m. iki 728 t 2020 m.
	Pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų kiekis, išrūšiuotas ir paruoštas perdirbti mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje arba regioniniuose apdorojimo įrenginyje, tonomis per metus	Didėjimas, stabilumas, vėliau mažėjimas	Mažėjimas Nuo 1032 t 2016 m. iki 732 t 2020 m.
	Atskirai surinktų buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Didėjimas Nuo 113 t 2016 m. iki 261 t 2020 m.
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	Mažėjimas Nuo 821 t 2016 m. iki 693 t 2019 m

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Rezultatas
	Bendras perdirbti surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą, procentais nuo bendro susidarančių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	Didėjimas, tačiau visiškai neatitinkantis VATP rodyklių ● Nuo 43 proc. 2016 m. iki 52 proc. 2020 m.
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas arba stabilumas, vėliau mažėjimas	Didėjimas ● 2020 m. buvo paruošta deginti 2246 t atliekų
Atliekų šalinimas ⁴	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Ne daugiau nei 55 proc. 2016 m.	Neįgyvendinta ● Pašalinta 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
		Ne daugiau nei 35 proc. 2020 m.	Neįgyvendinta ● Pašalinta 40 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas	Mažėjimas ● 2020 m. pašalinta 1149 t biologiškai skaidžių atliekų
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	Mažėjimas ● 2020 m. pašalintos biologiškai skaidžios atliekos sudarė 9 proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio

Šaltinis: Konsultanto vertinimas pagal AAA duomenis, savivaldybių ir UAB „TRATC“ duomenys

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione, esamą sukurtą infrastruktūrą ir numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnųjų, galimybių ir grėsmių analizė.

Lentelė 20 Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnųjų, galimybių ir grėsmių analizė

Stiprybės	Silpnybės
➤ Visos po rūšiavimo likusios mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Tauragės regiono nepavojingų atliekų sąvartyne;	➤ Esamas mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą dydis netenkina atliekų tvarkymo sistemos plėtros poreikių; ➤ Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir

⁴ Vertinama regioniniu mastu

➤ Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga prieinama ir teikiama visiems atliekų turėtojams; ➤ Gyventojams sudarytos sąlygos pirminiam atliekų rūšiavimui: vidutiniškai Šilalės rajono savivaldybėje apie 82 proc. individualių namų aprūpinti individualiais rūšiavimo konteneriais, o daugiabučių namų gyventojams skirtos antrinių žaliavų kontenerių aikštelės vidutiniškai aptarnauja 453 gyventojus, savivaldybės gyventojams buvo išdalyta beveik 661 žaliųjų atliekų surinkimo kontenerių bei 469 vnt. kompostavimo dėžių., regione įrengtos 1 DASA ir 1 kompostavimo aikštelės; ➤ Pasirašytos sutartys su GIA dėl pakuočių atliekų surinkimo; ➤ Savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis; ➤ Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, pakuočių atliekos, antrinės žaliavos, didelių gabaritų atliekos, per papildančias sistemas renkamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos, buities pavojingos atliekos, padangos ir panašiai.	tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo, daugiau atliekų rūšiuoti; ➤ Regione nėra maisto atliekų apdorojimo įrenginių; ➤ Nežiūrint sukurtos infrastruktūros, pasirašytos sutartys dėl papildančių sistemų atskirai surenkamų pakuočių, pakuočių atliekų ar antrinių žaliavų ir kitų atliekų kiekiai nedideli; ➤ Nepakankamai greitai mažinamas į sąvartyną šalinamų atliekų kiekis – 2020 m. buvo šalinama apie 42 proc. susidariusių komunalinių atliekų; ➤ Surenkamų antrinių žaliavų ir išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai netinkama perdirbti ar pakartotinai panaudoti, o tai mažina perdirbamų atliekų kiekius; ➤ Nevykdant gyventojų informuotumo tyrimų, nėra galimybės įvertinti visuomenės informavimo ir švietimo efektyvumą.
Galimybės	Grėsmės
➤ Galimybė ES finansinės paramos 2021–2027 m. laikotarpiu finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Tauragės regione; ➤ Galimybė įdiegti atskirą virtuvės maisto atliekų perdirbimo sistemą, kuri yra aukštesnės atliekų tvarkymo hierarchijos už atliekų deginimą; ➤ Galimybė plečiant DASA ir / ar atskirų atliekų (pvz., tekstilės	➤ Augant ekonomikai, galimai daugiau susidarys komunalinių atliekų; ➤ DASA plėtrą miestuose stabdo žemės trūkumas; ➤ Nesant perdirbimo technologijoms, tekstilės ir kitų atliekų (kombinuota pakuočių) atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūros, plėtra sunkiai įsivaizduojama;

atliekų) surinkimo tinklą, padidinti perdirbamų atliekų kiekius; ➤ Galimybė tvarkyti VMA aplinkiniuose regionuose, turinčiuose VMA perdirbimo įrenginius;➤ Galimybė aktyvinti visuomenės informavimą ir švietimą;➤ Galimybė stiprinti atliekų prevencijos ir tvarkymo plano stebėseną, priimti sprendimus paremtus esamais duomenimis.	➤ Diegiant naują komunalinių atliekų infrastruktūrą, augs mišrių komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos;➤ Nesant MVA atliekų tvarkymo, nebus įgyvendinti Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo plano reikalavimai.

ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

5. ŠILALĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas – tai regioniniu bendradarbiavimu grįstas žaliojo kurso bei valstybinės strategijos tikslų įgyvendinimo pagrindas. Rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija atliepia darnaus vystymosi tikslus (angl. sustainable development goals (SDG)) (toliau – DVT), siekiant horizontalios ir sisteminės valstybės bei Tauragės regiono plėtros.

Šilalės rajonas, įgyvendindamas Šilalės rajono savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų planą, prisidės prie žemiau išvardintų DVT įgyvendinimo. Priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, prie kurių pasiekimo Šilalės rajonas prisideda įgyvendindamas šio Plano priemones.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Šilalės rajono savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų plano priemonės
	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Rajone siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla.
	7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Rajone siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros gamybos įrenginių infrastruktūra).
	9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Rajone siekiama modernizuoti atliekų surinkimo, tvarkymo, perdirbimo ir šalinimo infrastruktūrą, kuri atlieptų tvaraus vartojimo standartus.
	11 tikslas. Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Rajone siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.
	12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Rajone skatinama prioritetizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
	13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Rajone siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.
	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Rajone esančių vandens telkinių taršos prevencija didinant atliekų perdirbimą, mažinant šalinimą, kuris nekeltų pavojaus aplinkai.
	15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą. Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.
	17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę. Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant savivaldybėms, regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.

5.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas atliepia šiuos Nacionaliniame pažangos plane bei kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytus strateginius tikslus ir uždavinius susijusius su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos juodai):

Lentelė 21 Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos.
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	Skyrius 6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją . <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos politikos principas	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos grąžinamos pakartotiniam naudojimui , perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).
Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarančių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio .
Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui .
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu, taip pat sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo.

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones:

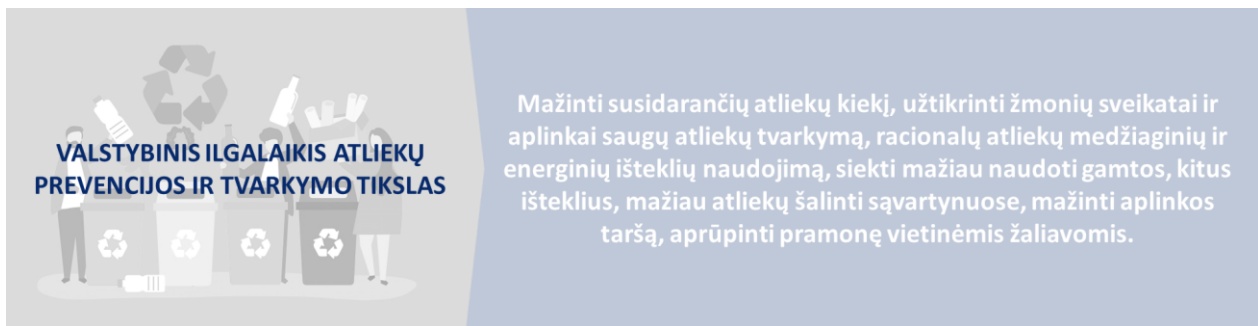
Lentelė 22 VAPTP uždaviniai

Tikslai	Uždaviniai
	Atliekų prevencija 253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas; 253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles; 253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją.
	Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai 253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti: 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.
	Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas 253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
	Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas 253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.
	Kitoks atliekų naudojimas 253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kieki: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.
	Atliekų šalinimas 253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.

Pagrindinės VAPTP nustatytos užduotys, susijusios su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, lydimos konkrečių įgyvendinimo terminų ir kiekybiškai išreikštų siektinų reikšmių⁵:

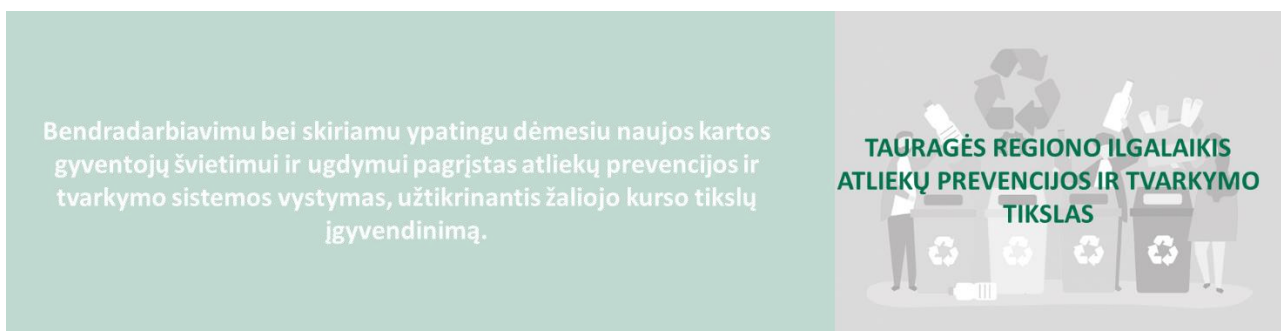
5.2. Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

⁵ Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

Pav. 11 Valstybinis ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

Tauragės regionas aktyviai siekia prisitaikyti prie klimato kaitos bei norintis užsitikrinti nepriklausomybę nuo brangstančių energetinių resursų, įgyvendina Tauragės + funkcinės zonos strategiją. Regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija atliepia esminius šios strategijos siekius - ilgalaikio tvarumo ir energetinio efektyvumo ir nepriklausomumo užtikrinančius sprendinių diegimo, bei gyventojų sąmoningumo ugdymo.

Pav. 12 Tauragės regiono ilgalaikis atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslas

Šilalės rajono savivaldybė įgyvendina Šilalės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginį plėtros planą, kuriame nusimatė ilgalaikį tikslą – aplinkos kokybės gerinimas ir kraštovaizdžio išsaugojimas. Šiam tikslui pasiekti numatytos konkrečios priemonės ir įgyvendinimo rodikliai.

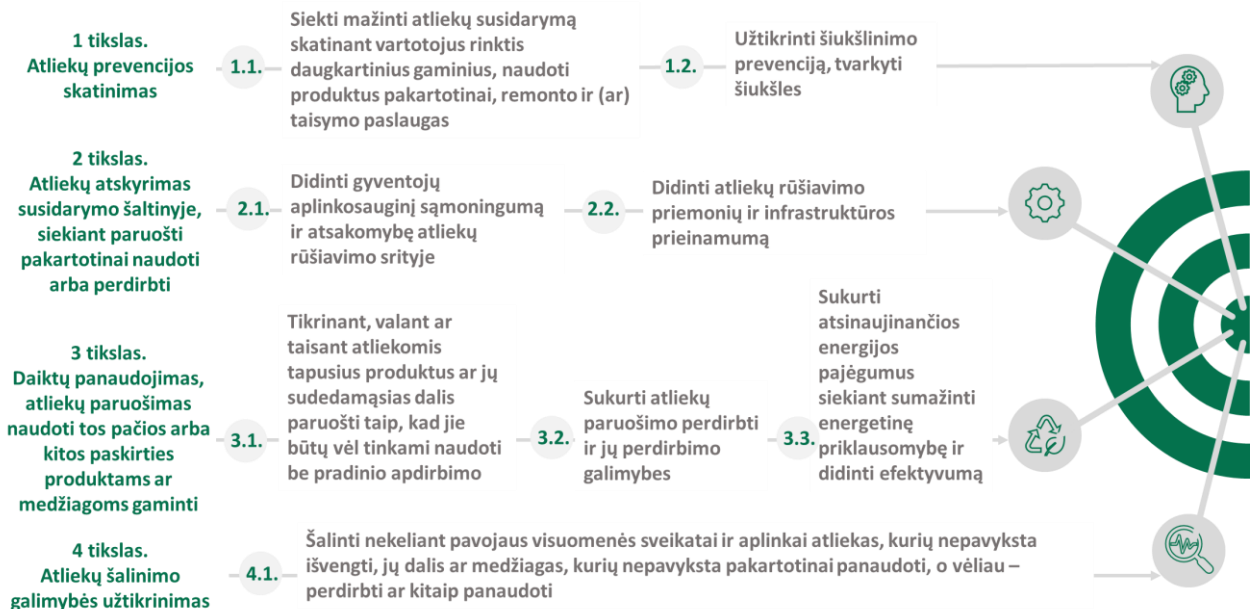
Pav. 13 Šilalės rajono savivaldybės 2021-2030 m. strateginio plėtros plano tikslas ir rodikliai

Siekiant ilgalaikio tikslo įgyvendinimo, vadovaujantis atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetais ir siekiant įgyvendinti komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, nustatomi šie viso Šilalės rajono vystymosi siekį užtikrinantys tikslai:

Pav. 14 Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai

Kiekvienam Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslui numatyti uždaviniai, kurie leis kryptingai įgyvendinti ir pasiekti vertinimo kriterijus.

Pav. 15 Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslų uždaviniai.

Pirmasis tikslas skirtas atliekų prevencijos skatinimui – tai planuojama įgyvendinti keičiant gyventojų vartojimo įpročius, kurie skatintų vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, remontuoti ar taisyti gaminius ir vartoti juos pakartotinai, taip pat bendradarbiauti siekiant šiukšlinimo prevencijos, bei surenkant ir tvarkant šiukšles.

Antrasis tikslas orientuotas į atliekų atskyrimą dar susidarymo vietoje – šiam tikslui pasiekti keliami gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimo uždaviniai.

Trečiasis tikslas – daiktų panaudojimas, atliekų paruošimas naudoti tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti. Šiam tikslui pasiekti keliami pagrindiniai uždaviniai atliekų paruošimas tikrinant, valant ar taisant produktus tam, kad jie būtų tinkami naudoti pakartotinai be pradinio apdirbimo. Nebenaudojamus daiktus galima „atgaivinti“ ir panaudoti juos pakeitus jų pagrindinę paskirtį arba tiesiog šiek tiek atnaujinus. Taip pat siekiama paruošti atliekas naudoti tos

pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti sukuriant atliekų perdirbimo galimybes ir atsinaujinančios energijos pajėgumus.

Ketvirtasis tikslas – užtikrinti pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai nekeliančio atliekų šalinimo galimybes tais atvejais, kai atliekos negali būti ar jas netikslinga perdirbti ar panaudoti pakartotinai.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- VAPTP užduotys vykdomos regioniniu principu pasitelkiant ir teikiant prioritetą sukurtai ir vystomai regioninei komunalinių atliekų tvarkymo sistemai.

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas UAB TRATC, tačiau šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;
- Savivaldybės priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai gelsva spalva).

1.1. Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skaitinimas	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto lėšos	
1.1.1.1	Taupaus maisto vartojimo iniciatyvos mokyklų valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą,	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	6	Savivaldybės biudžeto lėšos	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	finansavimas Šilalės rajono savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12.3 tikslu, siekiama iki 2030 m. 50 proc. sumažinti maisto atliekas vienam gyventojui mažmeninės prekybos ir vartotojų lygiu, mažinti maisto nuostolius visoje maisto gamybos ir tiekimo grandinėje. Šilalės rajono savivaldybė siekdama prisidėti prie šio tikslo įgyvendinimo, planuoja vykdyti taupaus maisto vartojimo iniciatyvas bendrojo lavinimo mokyklų valgyklose, kuriose bus pereinama prie „švediško stalo“ principu grįsto maitinimo bei įgyvendinant priemonės, susijusias su maisto švaistymo mažinimu ir maisto atliekų prevencija. Šilalės rajono savivaldybėje veikia 7 bendrojo ugdymo mokyklos iš jų 1 suaugusiųjų mokykla, kurioje veikia lavinamosios klasės specialiųjų poreikių vaikams. Laukuvos Norberto Vėliaus gimnazijos valgykloje įdiegtas „švediško stalo“ principas iš dalies. Jis taikomas priešmokyklinio ugdymo programą lankantiems mokiniams ir 1-2 pradinį klasių mokiniams, kadangi visiems mokiniams skiriamas nemokamas maitinimas. Vyresnių klasių mokinių maitinimui šis principas netaikomas.

1.1.2	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	75	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
1.1.2.1	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	1	Aplinkos apsaugos specialiosios programos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinio ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kita su atliekų prevencija susijusi švietėjiška veikla. Tauragės regionas planuoja vykdyti vieną viešinio veiklą bendradarbiaujant TRATC ir regiono savivaldybėms kartu, kiekvienais metais planuojama organizuoti apvalaus stalo diskusijas aptariant galimas ateinančių metų viešinio veiklas. Taip pat siekiant kryptingos ir tikslios viešinio naudos, bus parengiama viešinio strategija atliekų prevencijos ir tinkamo tvarkymo namų ūkiuose skatinimui, kurioje bus numatomos viešinio kampanijos, jų įgyvendinimo terminai, rezultatai, vykdytojai, lėšos ir finansavimo šaltiniai. Rengiamoje strategijoje dėl atliekų prevencijos ir tinkamo tvarkymo namų ūkiuose skatinimo turi būti įtrauktos ir šios priemonės: 1.2.1; 2.1.1; 3.1.2.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas

Pagal parengtą strategiją Šilalės rajono savivaldybė įgyvendins viešinimo kampanijas atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis Šilalės rajone.

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1	Šiukšlių surinkimo ir surtvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas	2023–2027	TRATC, Savivaldybės	Regioninė	25	TRATC, Savivaldybių biudžetų lėšos	
1.2.1.1	Šiukšlių surinkimo ir surtvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	3	Savivaldybės biudžeto lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Pavasarinės ir rudeninės švarinimosi akcijos skatina gyventojus pasirūpinti aplinkos tvarkymusi ir surinkti šiukšles, jas išrūšiuoti bei priduoti. Akcijos atlieka kilnią misiją ir atkreipia visuomenės dėmesį į aplinkos tvarkymosi svarbą, tuo pačiu sutvarkoma aplinka, aptinkami nedideli šiukšlynai, kurie akcijos metu panaikinami ir sutvarkomi.

Akcijos pagrįstos gyventojų, savivaldybių, TRATC, įstaigų ir organizacijų bendradarbiavimu. Šiukšlių rinkimas daugiausiai vykdomas užmiesčiuose, parkuose, pamiškėse, paupiuose ir kitose vietose.

TRATC atsakingas už šiukšlių rinkimo akcijų viešinimą bei koordinavimą, o Šilalės rajono savivaldybė – už šių akcijų veiklų organizavimą ir įgyvendinimą.

1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose,	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų lėšos	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	pagrindinėse gatvėse) plėtra						
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtimas, užtikrinant jų surinkimą ir sutvarkymą Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	10	Savivaldybių biudžetų lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sistemingo atliekų turėtojų – gyventojų sąmoningumo. Atliekų rūšiavimas turi tapti kasdienybe ne tik namuose, bet ir viešosios erdvėse. Viena opiausių problemų, su kuria susiduriama, tai per mažas išrūšiuotų atliekų kiekis, todėl rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių diegimas viešosiose erdvėse, paskatintų gyventojus sistemingai prisidėti prie VAPTP tikslų ir uždavinių įgyvendinimo. Šilalės rajono savivaldybė nusimatyti rūšiuojamojo surinkimo šiukšliadėžių kiekius įsivertinusi prioritetinių viešųjų vietų skaičių. Prioritetinės vietos: Šilalės bendruomenių parkas, Orvydų parkas, Pajūrio rekreacinė zona.							
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų lėšos	€
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto lėšos	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Preimonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose, siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas Šilalės rajono savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtra savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose prisideda prie atliekų prevencijos uždavinių įgyvendinimo, siekiant mažinti vienkartinį plastikinių pakuočių vartojimą. Šios geriamojo vandens stotelės prisideda prie gyventojų auklėjimo ir įgūdžių stiprinimo, gerosios patirties dalijimusi

Šilalės rajono savivaldybė nusimatyti įrengti geriamojo vandens stoteles įsivertinusios prioritetingas viešąsias vietas. Prioritetingas vietas geriamojo vandens stotelių įrengimui: Šilalės miesto stadionas, Orvydų parkas, Šilalės miesto skveras

1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas	2022-2027	Savivaldybės	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos (SP lėšos)	
1.2.4.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Šilalės rajono savivaldybėje	2022-2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	10	Savivaldybės biudžeto ir kitos lėšos (SP lėšos)	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, užtikrinamas susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymas. Šilalės rajono savivaldybė užtikrins šių padangų atliekų sutvarkymą atsižvelgiant į susidariusį poreikį.

**II. ATLIEKŲ
ATSKIRIMAS
SUSIDARYMO
ŠALTINYJE,
SIEKIANČI PARUOŠTI
PAKARTOTINAI
NAUDOTI ARBA
PERDIRBTI**

Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamųjų būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis

2021 M.	2027 M.
32 %	80 %

2.1. Didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę atliekų rūšiavimo srityje

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	50	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIA lėšos ir kitos lėšos	
2.1.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą, GIA lėšos ir kitos lėšos	

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

TRATC, savivaldybių, GIA, atliekų surinkimo įmonių viešinimo ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą bei kompostavimą vietoje.

Šioje priemonėje planuojamos viešinimo iniciatyvos su savivaldybėmis, TRATC ir GIA. Taip pat vykdomos iniciatyvos su bendruomenėmis, mokyklomis, siekiant skatinti atliekų rūšiuojamąjį surinkimą. Numatomos viešinimo iniciatyvos bus įtrauktos į planuojamą rengti strategiją, numatytą 1.1.2. priemonėje.

2.2. Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė		GIA ir kitos lėšos	€
2.2.1.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės		GIA ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į atskirus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo konteinerių prieinamumo poreikio patenkinimas yra užtikrinamas paslaugų teikėjų, su kuriais pasirašytos sutartys dėl antrinių žaliavų surinkimo.

TRATC yra sudaręs sutartis su antrinių žaliavų (tame tarpe pakuočių) surinkėjais, kurie aprūpina atliekų turėtojus rūšiavimo konteineriais. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2023–2027 m. laikotarpiu planuojama naujai išdalinti / įrengti apie 2745 rūšiavimo konteinerių (bendrojo ir individualaus naudojimo). Šilalės rajono savivaldybei bus išdalintas 1341 rūšiavimo konteineris. Antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis kiekvienais metais peržiūrimas. Detalesnė informacija pateikta 6 skyriuje.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.2	Didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse ⁶	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	2100	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.2.1	Didelių atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	700	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DASA tinklo plėtra įvykdymą, planuojama plėsti didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklą. Šilalės rajone planuojama įrengti naują DASA Kvėdarnoje, ten, kur gyventojų koncentracija yra didžiausia. Taip siekiama užtikrinti optimaliausią šios aikštelės poreikio patenkinimą bei sukurti didžiausią naudą savivaldybės gyventojams.							
DASA aikštelės įrengiamos iš Europos Sąjungos paramos projektuojamos ir įrengiamos pagal atitinkamos priemonės finansavimo sąlygų aprašą.							
2.2.3	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	450	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.3.1	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	108	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

⁶ Tauragės regiono didelių atliekų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma savivaldybių pagrindu, t. y. savivaldybės teritorijoje esančioje DASA priimami tik tos savivaldybės fizinių asmenų pristatyti daiktai.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Šilalės rajono savivaldybėje					surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis, kurios būtų lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Sutvarkius bioskaidžias atliekas vietoje, išvengiama sukuriama ŠESD išmetimų susijusių su atliekų transportavimu į tvarkymo vietas.

Šilalės rajono savivaldybėje planuojama išdalinti 1440 individualaus kompostavimo dėžių.

2.2.4	Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių plėtra⁷	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	2100	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.4.1	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	700	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Visose aikštelėse žaliosios atliekos priimamos iš gyventojų ir įmonių. Gyvenvietėse dažnai susiduriama su problema, jog gyventojai visų susidariusių žaliųjų atliekų neturi galimybės kompostuoti vietoje, todėl ŽAKA tinklo plėtra, padėtų gyventojams tinkamai atsikratyti žaliosiomis atliekomis, kurių jiems nėra galimybės sutvarkyti vietoje.

Šilalės rajono savivaldybėje numatoma įrengti ar praplėsti 1 ŽAKA aikštelę.

⁷ Tauragės regiono didelių atliekų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma savivaldybių pagrindu, t. y. savivaldybės teritorijoje esančioje ŽAKA priimamos tik tos savivaldybės fizinių ar juridinių asmenų pristatytos žaliosios atliekos.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.5	Buityje susidaranti tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2025	Savivaldybės	Savivaldybės	76	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.5.1	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2025	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	37,6	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Šilalės rajono savivaldybė nusimato tekstilės atliekų konteinerių plėtrą.

Remiantis atliekų morfologinių tyrimų duomenimis, tekstilės atliekų dalis mišriame komunalinių atliekų sraute didėja (2020 m. 1 gyventojui teko 21 kg tekstilės atliekų iš bendro mišrių komunalinių atliekų srauto), todėl rajone siekiama tolygios tekstilės konteinerių plėtros ir numatoma, jog vienas tekstilės konteineris teks ~500 gyventojų. Šilalės rajono savivaldybėje planuojama naujai įrengti 47 tekstilės surinkimo konteinerius. Detalesnė informacija pateikta 6 skyriuje.

2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	143,8	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.6.1	Individualių MVA surinkimo priemonių (atliekų dėžučių) daugiabučių namų gyventojams plėtra Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	22,8	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Kommunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Siekiant didinti bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, planuojama įsigyti atliekų dėžutes daugiabučių namų gyventojams urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000. Šilalės rajono savivaldybė planuoja įsigyti apie 2000 atliekų dėžučių ir 13 bendro naudojimo bioskaidžių (MVA ir ŽA) atliekų surinkimo konteinerių.							
2.2.7	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Savivaldybės	Savivaldybės	-	-	
2.2.7.1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Šilalės rajono savivaldybėje	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
2.2.7.2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Šilalės rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo	2023–2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
Organizacinė priemonė Komunikacinė priemonė Investicinė priemonė Analitinė priemonė Reguliacinė priemonė							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo.							
Atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas, numatančias, kad gyventojams, kompostuojantiems namų ūkiuose susidarant biologines atliekas, būtų skaičiuojamas mažesnis mokestis už atliekų tvarkymą, savivaldybėje turi būti įvertinama galimybė taikyti šią lengvatą ir esant poreikiui papildyti savivaldybės tvarkas.							
2.2.8	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir	2024-2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
Organizacinė priemonė Komunikacinė priemonė Investicinė priemonė Analitinė priemonė Reguliacinė priemonė							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	(ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Šilalės rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo. Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.							
2.2.9	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje,	2024-2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	-	-	
Organizacinė priemonė Komunikacinė priemonė Investicinė priemonė Analitinė priemonė Reguliacinė priemonė							

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	vežimo ir apdorojimo finansavimo Šilalės rajono savivaldybėje						

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinių plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiams drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.

2.2.10	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Šilalės rajono savivaldybėje	2023-2027	Šilalės rajono savivaldybė	Savivaldybės	7	Savivaldybės biudžeto lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Šilalės rajono savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kelis kartus per metus suorganizuoja nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams patogiose vietose.

2.2.11	Savivaldybių ir TRATC bendradarbiavimas įvertinant rinkliavos nuolaidų galimybes gyventojams ir su tuo susijusias kontrolės priemones	2023-2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė			

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiami glaudesnio bendradarbiavimo tarp TRATC ir savivaldybių, apsvarstant nuolaidų ir kontrolės priemonių galimybes. Tauragės regiono gyventojai yra skatinami kompostuoti bioskaidžias atliekas savo namų valdose. Daliai gyventojų yra išdalintos kompostavimo dėžės, o kita dalis - kompostuoja savadarbėse dėžėse. Siūloma peržiūrėti rinkliavos nuostatas ir įvertinti galimybes suteikti nuolaidas gyventojams, kurie kompostuoja savo valdose, o savivaldybių atliekų tvarkymo taisyklėse numatyti kontrolės priemones, kurias įgyvendintų TRATC ir savivaldybės.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

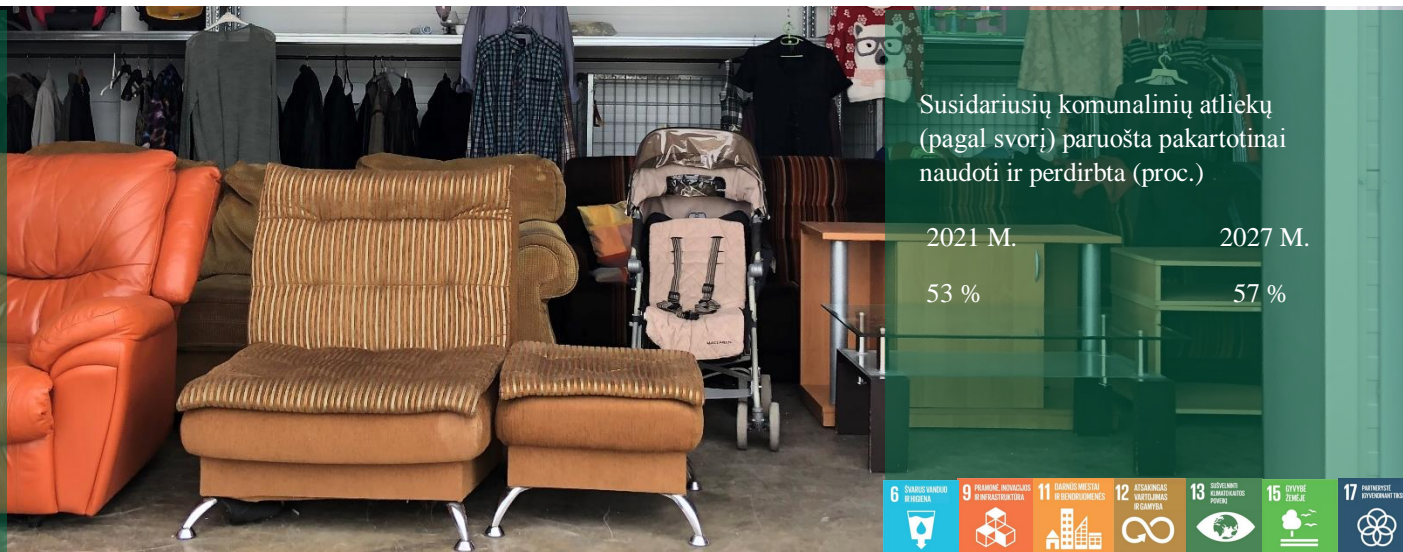

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

III. DAIKTŲ PANAUDOJIMAS, ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS

3.1: Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1	Dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių atliekų surinkimo aikštelėse ir jų eksploatacija	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	210	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
3.1.1.1	Dalijimosi daiktais stotelės įrengimas naujai įrengiamoje	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas),	Savivaldybės	70	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	DASA Šilalės rajono savivaldybėje		Šilalės rajono savivaldybė			surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Didelių atliekų surinkimo aikštelėse iš gyventojų priimamos ne tik stambios atliekos (baldai, tekstilės gaminiai, buitinė technika, lengvųjų automobilių padangos), bet jose taip pat vykdoma daiktų dalijimosi stotelių plėtra. Šios stotelės, tai erdvė tiems, kurie nenori teršti aplinkos nereikalingais, tačiau vis dar geros būklės daiktais ir tiems, kurie suteiks daiktams antrus namus. Dalijimosi stotelėse daiktai renkami remiantis vienu svarbiausių kriterijų – tinkamumu naudoti, t. y, daiktai neturi būti prastos ir nepataisomos kokybės. Baldai, rakandai ar kiti nereikalingi daiktai gali turėti smulkių defektų, bet tai neturėtų kliudyti jais naudotis arba nebrangiai pataisyti. Sukūrus Tauragės regione dalijimosi daiktais infrastruktūrą – stoteles, populiarėja pakartotinio atliekų panaudojimo tendencija, keičiasi gyventojų vartojimo įpročiai ir kultūra, todėl labai svarbu jas ne tik įkurti, tačiau palaikyti ir esamas.

Planuojama Šilalės rajono savivaldybės didelių atliekų surinkimo aikštelėje įkurti vieną dalijimosi daiktais stotelę.

3.1.2	Dirbtuvių organizavimas	2023–2027	TRATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	50	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Šiltoju metu laiku planuojama organizuoti dirbtuves kiekvienos savivaldybės DASA aikštelėse veikiančiose dalijimosi daiktais stotelėse. Organizuojant dirbtuves tos savivaldybės gyventojai galės atvykti ir meistrauti, kurti, praleisti laiką ir sužinoti apie tvaresnį daiktų naudojimą. Ši priemonė ne tik prisidės prie senų, nenaudojamų daiktų atnaujinimo, sutaisymo, prikėlimo antram gyvenimui, bet ir pagrindinėje dirbtuvių vietoje – sąvartyno teritorijoje įrengtame edukacijos centre, bus organizuojami švietėjiški renginiai apie vartotojiškumo mažinimą, klimato kaitą, ekologiją.

Būtina pasirengti veiksmų planą numatant priemones įveikinti dalijimosi stoteles šiltoju metu laiku. Veiksmų plano rengimas turi būti įtrauktas į 1.1.2 priemonės strategijos rengimą.

3.2. Sukurti atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybes

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.2.1	Biologinių atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Tauragės regioniniame sąvartyne, modernizavimas ir plėtra	2023–2027	TRATC	Regioninė	1000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lešos ir kitos lešos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant sumažinti stabilato kiekį, kuris naudojamas sąvartyne atliekų sluoksniams perpilti ir uždengti, taip pat norint pagerinti gaminamo komposto kokybę, planuojama modernizuoti biologinių atliekų apdorojimo aikštelę, kurioje bus pastatyta stoginė bei įsigyta technika biologinių atliekų apdorojimui.							
3.2.2	Infrastruktūros plėtra maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojime	2023–2027	TRATC	Regioninė	2500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lešos ir kitos lešos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyventinti VAPTP numatytus uždavinius iki 2024 m. aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, būtina plėsti maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Regione planuojama maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojimo įrenginių su pastatais ir įrengimais statyba.							
3.2.3	Rūšiavimo linijos modernizavimas	2023-2027	TRATC	Regioninė	2000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lešos ir kitos lešos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Planuojamas rūšiavimo linijos modernizavimas: maišelių draskytuvai, stoginė, presavimo įrenginys, konteineriai. Taip pat pastatyti pastatą, kuris apsaugotų nuo kritulių ir vėjo, kad neišnešiotų atliekų.							
3.2.4	Stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdurbimo ir rūšiavimo bei	2025-2027	TRATC	Regioninė	1000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros plėtra					surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti perdirbimo ir antrinio panaudojimo numatytus uždavinius VAPTP, statybinių atliekų tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad mažiausiai 70 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) nepavojingųjų statybinių atliekų, būtų atskirai išrūšiuota pagal medžiagas, paruošta naudoti pakartotinai, perdirbta ir kitaip panaudota. Turi būti užtikrintas patogus šių atliekų surinkimas ir iš gyventojų, plečiant didelių atliekų surinkimo aikštelių skaičių, o siekiant gerensių šių atliekų perdirbimo ir panaudojimo rodiklių, planuojama stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai infrastruktūros plėtra, kurios metu bus įrengta aikštelė su stogine, įsigytas paruoštų medžiagų, skirtų tolimesniam perdirbimui ar energijai išgauti, presavimo įrenginys, ekskavatorius-manipulatorius, konteineriai skirti stambiagabaričių atliekų rūšiavimui, putplasčio apdorojimo sistema ir kt.

3.2.5	Žaliųjų atliekų apdorojimo infrastruktūros plėtra	2023-2027	TRATC	Regioninė	600	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant įgyvendinti numatytus žaliųjų atliekų surinkimo ir apdorojimo uždavinius VAPTP, planuojama išplėsti esamas ŽAKA, t. y. įsigyti įrangą žaliųjų atliekų apdorojimui: krautuvai, automobilinės svarstyklės, šakų ir medienos smulkinimo įrenginys, komposto pakavimo įrenginys.

3.2.6	Esamų DASA infrastruktūros plėtra siekiant aikštelėse surenkamų atliekų perdirbimo ar paruošimo pakartotinai naudoti	2023-2027	TRATC	Regioninė	250	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Siekiant didinti perdirbimo ir panaudojimo uždavinių kylančių iš VATPT įgyvendinimo, taip pat geresnės apskaitos ir kontrolės, planuojama išplėsti esamas DASA aikšteles, kuriose planuojam įrengti ašines svarstyklės, įsigyti plastiko smulkinimo įrenginius, sunkvežimį aikštelių aptarnavimui ir kt.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

3.3. Sukurti atsinaujinančios energijos pajėgumus siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.3.1	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius	2023–2027	TRATC	Regioninė	80	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimo, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

IV. ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS

Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.

2021 M.

36 %

2027 M.

8 %

4.1. Šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1	Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija/modernizavimas	2023–2027	TRATC	Regioninė	200	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Tauragės regione Kaupių sąvartyne nevalytas filtrate amonio koncentracija viršija 1000 mg/l, o chloridų – 200-2000 mg/l. Atvirkštinis osmoso įrenginys išvalo tik apie 50 % filtrato, o jo eksploataavimo išlaidos yra didelės. Nepaisant atvirkštinio osmoso valymo, amoniakinio azoto kiekis kartais viršija leistinas išleidimo ribas. Siekiant užtikrinti aplinkosauginių reikalavimų laikymosi bus rekonstruoti / modernizuoti filtrato valymo įrenginiai.							
4.1.2	Sąvartynų ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas	2023–2027	TRATC	Regioninė	150	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas Siekiant tinkamos, galiojančius teisės aktus atitinkančios, bei aplinką tausojančios regioninio sąvartyno veiklos, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas aplinkos monitoringu vadovaujantis aplinkos monitoringo programa, taip pat turi būti vertinamas uždarytų sąvartynų poveikis palinkai.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analinė priemonė

Reguliacinė priemonė

6. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

6.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo prognozė 2022-2027 metams Plane atlikta remiantis AAA 2015–2021 metų Tauragės regiono ir Lietuvos Respublikos komunalinių ir kitų atliekų susidarymo istoriniais duomenimis, kuriais remiantis atliekamas prognostinis vertinimas komunalinių ir kitų atliekų susidarymas iki 2027 metų.

Susidarančių komunalinių ir kitų atliekų kiekio pokyčius Šilalės rajono savivaldybėje iki 2027 m. įtakoja:

- gyventojų skaičiaus pokyčiai,
- ekonomikos augimo tendencijos,
- vartojimo įpročių pokyčiai.

Prognozuojant Šilalės rajono komunalinių atliekų kiekių susidarymą iki 2027 m. vadovaujamosi VAPTP numatytomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis, kuriose numatyta, jog komunalinių atliekų kiekis 2020 m. siekė 1,35 mln. t, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. t., taip pat numatoma, jog 2022 pabaigoje ir 2023 m. išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės atliktos įvertinant įvairių institucijų paskelbtas Lietuvos ekonominių rodiklių ir gyventojų skaičiaus kitimo prognozes, t. y.:

- Gyventojų skaičiaus Tauragės apskrityje prognozėmis (Eurostat⁸);
- Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo skaičiavimais savivaldybėje;
- AAA pateikiama informacija apie 2020-2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėje;
- VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertintas kompostavimas individualiose valdose, remiantis Šilalės rajono savivaldybėje išdalintų individualaus kompostavimo priemonių galimu panaudojimo efektyvumu. Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis, juridinių asmenų sutvarkytas komunalines atliekas bei jų surinkimo tendencijos 2019–2021 metais Šilalės rajono savivaldybėje.

Lentelė 23 Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas Šilalės rajono savivaldybėje.

⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ⁹	Sistemos efektyvumas rajone, proc.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	74	141	34
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	77	400	16
PET pakuočių atliekos	0	27	0
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	0	53	0
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	84	274	24

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Lentelė 24 Šilalės rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., t.

Atliekų rūšis	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Šilalės rajono gyventojų skaičiaus prognozė	22051	21586	21179	20124	19688	19282	18890
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekį)	6433	6070	5955	5647	5525	5411	5301
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų kiekį, užstato sistemoje surenkamą ir juridinių asmenų sutvarkomą komunalinių atliekų kiekį	6736	8438	8059	8038	8606	8770	9034

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Šilalės rajono savivaldybės 2021–2027 metų komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atliekų rūšis pateikiama Lentelė 25.

Lentelė 25 Komunalinių atliekų tvarkymas Šilalės rajono savivaldybėje 2022–2027 m., t

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	91	108	124	141	158	179
Žaliosios atliekos	718	764	771	779	786	794
Maisto (virtuvės) atliekos	0	0	157	174	194	215
Tekstilės atliekos	66	131	197	262	327	409
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	125	173	221	269	317	377
PET pakuočių atliekos	3	6	10	13	16	20
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	6	13	19	26	32	40
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	117	150	183	216	249	290
Inertinės atliekos (keramika, betonas, akmenys ir panašiai)	57	104	150	197	244	302

⁹ Atsižvelgiant į 2021 m metų Tauragės regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus

Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	86	92	98	104	110	117
Didžiosios atliekos	375	396	419	443	472	504
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,002	0,0021	0,0022	0,0023	0,0024	0,0026
Kitos komunalinės atliekos	562	559	557	554	551	548
Mišrios komunalinės atliekos	4246	3902	3230	2883	2543	2164
Iš viso	6070	5955	5647	5525	5410	5301

6.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plane numatytus tikslus ir uždavinius, planuojama sukurti ir vystyti šią atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą:

- **Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo (toliau – MVA) infrastruktūros sukūrimas vystymas**

MVA iš Šilalės rajono savivaldybės urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, yra renkamos konteineriais. 2023 m. Šilalės rajono savivaldybei įsigijus papildomus 13 bendro naudojimo bioskaidžių (MVA ir ŽA) atliekų surinkimo konteinerių, Tauragės regionas turės tinkamai išplėtotą bioskaidžių (MVA ir ŽA) atliekų surinkimo konteinerių sistemą visose savivaldybėse.

Toliau rajone siekiant vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalinant kompostavimo dėžes ir ugdant bei šviečiant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes ir tinkamai kompostuoti vietoje.

Įvertinus iki 2023 m. sukurtą atskiro MVA srauto surinkimo infrastruktūrą, lentelėje pateikiamas papildomas infrastruktūros poreikis Šilalės rajono savivaldybėje iki 2027 m.:

Lentelė 26 Maisto (virtuvės) atliekų infrastruktūros plėtros poreikis Šilalės rajono savivaldybėje

Savivaldybė	MVA surinkimas	Infrastruktūros poreikis 2023 - 2027 m.
Šilalės rajono savivaldybė	MVA kartu su žaliosiomis atliekomis.	2000 atliekų dėžučių 13 vnt. bendro naudojimo bioskaidžių atliekų surinkimo konteinerių

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į Tauragės tvarkymo įrenginius, kurias, siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo, numatoma modernizuoti.

Tauragės regiono mastu planuojama pritaikyti vieną iš plačiai naudojamų kompostavimo technologijų – kompostavimą, naudojant membraną. Tai pusiau uždaras, pusiau atviras kompostavimas. Kompostuojama kaupuose su oro padavimu, kurie yra aptraukiami specialia membranine plėvele. Biologiškai skaidžios organinės atliekos yra sumaišomos su struktūrinėmis atliekomis ir iš jų kompostavimo zonoje yra formuojami kaupai. Suformuoti kaupai padengiami membrana.

Tam, kad būtų galima pritaikyti kompostavimo technologiją, naudojant membraną, būtina pradėti vykdyti maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojimo įrenginių su pastatais ir įrengimais statybą. Įgyvendinus šias infrastruktūrines priemones, bus galima pasiekti numatytus Tauragės regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano rodiklį – 5000 t/m apdorotas maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) atliekų kiekis.

➤ Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į atskirus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Tauragės regione siekiant išplėsti ir palaikyti šią sistemą, didinamas aprūpinimas rūšiavimo konteneriais.

2021–2027 m. laikotarpiu planuojamas preliminarus papildomų pakuočių atliekų ir kitų antrinių žaliavų surinkimo rūšiavimo kontenerių poreikis Šilalės rajono savivaldybėje:

Lentelė 27 Antrinių žaliavų surinkimo kontenerių poreikis Šilalės rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Naujai išdalinti rūšiavimo konteineriai, vnt.
Šilalės rajono savivaldybė	1341

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Už antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymą ir plėtrą yra atsakingi šių atliekų surinkimo paslaugų teikėjai.

➤ Individualaus kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekio užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis. Šios dėžės turėtų būti lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė, kuria siekiama maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. VAPTP plane numatyta, kad biologines atliekas kompostuojantiems gyventojams gali būti taikomos nuolaidos už komunalinių atliekų tvarkymą, užtikrinus kontrolės ir stebėsenos sistemą.

Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą iki 2022-12-31, Tauragės regiono savivaldybėse buvo išdalinta apie 2088 kompostavimo dėžių. Plano įgyvendinimo laikotarpiu planuojama individualių kompostavimo dėžių plėtra visose Tauragės regiono savivaldybėse. Iš viso planuojama išdalinti 6000 kompostavimo dėžių. Šilalės rajono savivaldybėje planuojama išdalinti 1440 kompostavimo dėžių. Pateikiamas kompostavimo dėžių poreikis Šilalės rajono savivaldybėje:

Lentelė 28 Individualių kompostavimo dėžių poreikis Šilalės rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Kompostavimo dėžės
Šilalės rajono savivaldybė	1440

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

➤ **Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra**

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Šilalės rajono savivaldybėje numatoma tekstilės atliekų konteinerių plėtra.

Planuojama konteinerių plėtra numatoma kolektyvinių konteinerių aikštelėse, siekiant sudaryti patogias sąlygas gyventojams netoli namų esančiose kolektyvinėse konteinerių aikštelėse ar kitose vietose išmesti švarius nenaudojamus tekstilės gaminius. Pateikiamas tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Šilalės rajono savivaldybėje (tekstilės konteinerių poreikis apskaičiuotas įvertinant, kad 1 konteineris - apie 500 gyventojų):

Lentelė 29 Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių poreikis Šilalės rajono savivaldybėje

Savivaldybė	Naujai įrengti tekstilės surinkimo konteineriai, vnt.
Šilalės rajono savivaldybė	47

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

➤ **Didelių atliekų surinkimo aikštelių plėtra¹⁰**

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DASA tinklo plėtra įvykdymo, planuojama plėsti didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklą. Šilalės rajono savivaldybėje planuojama įrengti vieną naują DASA Kvėdarnoje, ten, kur gyventojų koncentracija gyvenvietėse yra didžiausia. Taip siekiama užtikrinti optimaliausią šios aikštelės poreikio patenkinimą bei sukurti didžiausią naudą savivaldybių gyventojams.

DASA paskirtis – stambiagabaritinių, statybinių, elektronikos, antrinių žaliavų, buitės pavojingų atliekų priėmimas ir laikinas saugojimas iki išvežimo. Atliekos į aikštelę pristatomos transportu ar pakavimo forma, netrukdančia vizualiai nustatyti, kad atliekos priimtinos pagal leidimus.

¹⁰ Vietos planuojamoms naujoms didelių atliekų surinkimo aikštelėms nebus parenkamos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose.

Pav. 16 DASA aikštelė

Visos nepavojingos atliekos laikomos tam skirtuose konteineriuose, išskyrus padangas ir metalo atliekas, kurios laikomos ant asfaltuotos dangos. Aikštelėje surinktos atliekos periodiškai išvežamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams, turintiems teisę užsiimti šia veikla, apdorojamos ar šalinamos nepavojingų atliekų sąvartyne.

Didžiųjų atliekų surinkimo aikštelėje priimami tik Šilalės rajono savivaldybės fizinių asmenų pristatyti daiktai. Į DASA priimami tik tie daiktai, kurie leidžiami priimti.

Siekiant didinti perdirbimo ir panaudojimo uždavinių kylančių iš VATPT įgyvendinimo, taip pat geresnės apskaitos ir kontrolės, planuojama išplėsti esamą DASA aikštelę. Įrengti dalijimosi daiktais stotelę, kur Šilalės rajono gyventojai bus kviečiami atsibodusius ar nusidėvėjusius, bet dar tinkamus naudoti didelių gabaritų daiktus (baldus, langus, duris, dviračius, kilimus, automobilines kėdutes, vežimėlius), elektros ir elektronikos prietaisus, drabužius bei tekstilę pristatyti į didžiųjų atliekų surinkimo aikštelę – Jums nereikalingi, bet dar tinkantys naudojimui daiktai kažkam gali būti labai naudingi ir tarnauti pagal paskirtį dar ilgai.

Pav. 17 Dalijimosi daiktais stotelė

➤ Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra¹¹

Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekamas atviruose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, pagamintas kompostas realizuojamas. Pilnas komposto paruošimo ciklas trunka nuo 3 iki 11 mėnesių, priklausomai nuo žaliųjų atliekų patekimo į kompostavimo procesą laiko. ŽAKA aikštelės veikimo ypatumus įtakoja sezoniškumas bei susidarantys atliekų srautai ir kiekiai.

Pav. 18 ŽAKA aikštelė

Visose aikštelėse žaliosios atliekos priimamos iš gyventojų ir įmonių. Gyvenvietėse dažnai susiduriama su problema, jog gyventojai visų susidariusių žaliųjų atliekų neturi galimybės kompostuoti vietoje, todėl ŽAKA tinklo plėtra, padėtų gyventojams tinkamai atsikratyti žaliosiomis atliekomis, kurių jiems nėra galimybės sutvarkyti vietoje.

Numatoma įrengti ar praplėsti 1 ŽAKA aikštelę Šilalės rajono savivaldybėje.

¹¹ Vietos planuojamoms naujoms žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėms nebus parenkamos nekilnojamojo kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose.

Gaminant vertingą kompostą, siūloma brandinimui ir pagaminto komposto sandėliavimui įrengti stoginę ir taip sumažinti maistingų medžiagų išplovimą lietingo periodo metu.

Taip pat būtina išplėsti ir esamą ŽAKA, t. y. įsigyti įrangą žaliųjų atliekų apdorojimui.

Kita svarbi planuojama infrastruktūros plėtra bus vykdoma regioniniu mastu, t. y.:

- Stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros plėtra

Vertės grandinės požiūriu stambiagabaritės ir statybinės atliekos turi didelį perdirbimo potencialą, nes didelė dalis šių atliekų turi teigiamą rinkos vertę. Perdirbtos statybos ir griovimo atliekos naudojamos tame pačiame statybų sektoriuje (pvz. remontuojant kelius, įrengiant drenažo sistemas ar kt.). Vertingiausios medžiagos, tokios kaip metalai, paprastai yra išrūšiuojamos, perdirbamos ir parduodamos kitoms pramonės šakoms kaip antrinė žaliava. Kitos kategorijos atliekos (pvz. mediena, plastikas, popierius) panaudojamos deginimo įrenginiuose energijai gauti. Inertinės ir kt. Svarbu pabrėžti tai, kad ne visos statybos ir griovimo atliekos – tinkamos perdirbimui ir (ar) pakartotiniam naudojimui. Dalis stambiagabaričių ir statybinių atliekų yra pavojingos ir gali neigiamai veikti aplinką ir žmonių sveikatą. Šias atliekų rūšis pagal naudojimo būdus galima suskirstyti atitinkamai į atliekas, kurios gali būti panaudojamos kaip žaliavos kitų medžiagų / produktų gamyboje bei atliekas, kurios naudojamos kaip užpildas.

Siekiant įgyvendinti perdirbimo ir antrinio panaudojimo numatytus uždavinius VAPTP, statybinių atliekų tvarkymo sistema turi būti organizuota taip, kad mažiausiai 70 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) nepavojingųjų statybinių atliekų, būtų atskirai išrūšiuota pagal medžiagas, paruošta naudoti pakartotinai, perdirbta ir kitaip panaudota. Turi būti užtikrintas patogus šių atliekų surinkimas ir iš gyventojų, plečiant didelių atliekų surinkimo aikštelių skaičių, o siekiant geresnių šių atliekų perdirbimo ir panaudojimo rodiklių, planuojama stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai infrastruktūros plėtra, kurios metu bus įrengta aikštelė su stogine, įsigytas paruoštų medžiagų, skirtų tolimesniam perdirbimui ar energijai išgauti, presavimo įrenginys, ekskavatorius-manipulatorius, konteineriai skirti stambiagabaričių atliekų rūšiavimui, putplasčio apdorojimo sistema ir kt.

- Rūšiavimo linijos modernizavimas

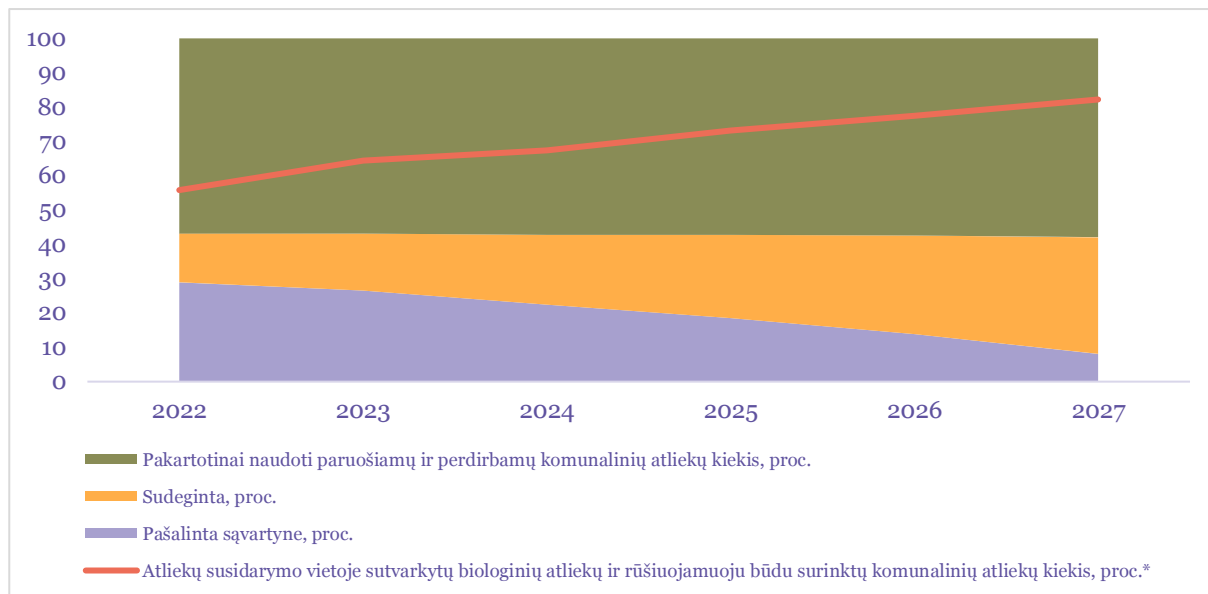
Planuojamas rūšiavimo linijos modernizavimas: maišelių draskytuvai, stoginė, presavimo įrenginys, konteineriai. Taip pat pastatyti pastatą, kuris apsaugotų nuo kritulių ir vėjo, kad neišnešiotų atliekų.

- Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija/modernizavimas

Tauragės regione Kaupių sąvartyne nevalytas filtrate amonio koncentracija viršija 1000 mg/l, o chloridų – 200-2000 mg/. Metalų koncentracija yra palyginti maža. Problemų gali kelti kai kurie organiniai junginiai, pavyzdžiui, fenolis. Chloridas taip pat kelia susirūpinimą, nes filtratas išleidžiamas į jautrų upelį, o leidimo išleisti teršalus riba yra 300 mg/l.

Atvirkštinis osmoso įrenginys išvalo tik apie 50 % filtrato, o jo eksploatavimo išlaidos yra didelės. Nepaisant atvirkštinio osmoso valymo, amoniakinio azoto kiekis kartais viršija leistinas išleidimo ribas. Siekiant užtikrinti aplinkosauginių reikalavimų laikymosi bus rekonstruoti / modernizuoti filtrato valymo įrenginiai.

Įgyvendinus numatomą infrastruktūros plėtrą Tauragės regione, numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama 19 paveiksle.

Pav. 19 Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas

7. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ DYDŽIUI UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ VERTINIMAS

Reikšmingiausias Šilalės rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su investicijomis į regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimą - maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) atliekų apdorojimo pajėgumų sukūrimu, DASA ir ŽASA aikštelių plėtra, perdirbimo, rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai naudoti pajėgumų sukūrimu.

Pagrindinės investicijos regioninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą:

- Infrastruktūros plėtra maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojimui bei biologinių atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Tauragės regioniniame sąvartyne, modernizavimas ir plėtra.

Remiantis preliminariais skaičiavimais, pasirengimo MVA tvarkymui bei biologinių atliekų apdorojimo aikštelės plėtros ir modernizavimo vertė gali siekti 3,5 mln. Eur. Priklausomai nuo įrenginių apkrovimo šių įrenginių naudingas tarnavimo laikas galėtų būti 12 metų.

➤ ŽAKA ir DASA aikštelių plėtra.

Remiantis preliminariais skaičiavimais investicijos į ŽAKA ir DASA plėtrą gali būti apie 1,4 mln. Eur. vertinant viso regiono mastu, kur aikštelių naudingas tarnavimo laikas turėtų siekti 20 ar daugiau metų, o įrenginių, priklausomai nuo jų apkrovimo, naudingas tarnavimo laikas galėtų būti 12 metų.

Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos tenkančios namų ūkiui per mėnesį įgyvendinus plano investicines priemones neturėtų didėti daugiau 7-10 %.

Lentelė 30 Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Tauragės regiono savivaldybėse, kuriose įvesta rinkliava

Regionas	Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/l namų ūkiui /mėn.
Tauragės regionas	Šilalės r. sav.	3,17

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Didžiausią įtaką mokesčiams turės nuo 2023 metų padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 eur/t iki 50 eur/t), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, Plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Atliekų patenkančių į sąvartyną kiekio mažėjimui daugiausiai įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas. MVA srauto atskiras surinkimas, gali sumažinti į mišrių komunalinių atliekų kiekį daugiau nei 900 t. atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, kuris remiantis atliekų sudėties tyrimais, - apie 500 t. atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, patenkančių su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai regione kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 22 % antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti mišrių komunalinių atliekų.

Atkreipiamas dėmesys, kad Plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą, taip pat galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Tauragės regiono savivaldybėse. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti Europos Sąjungos skiriamos paramos dydis ir intensyvumas priemonėse.

1.

8. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už regioninio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano stebėseną ir regionines priemones atsakingas UAB „TRATC“, kuris metiniame pranešime pateikia apibendrintą informaciją apie regioniniame plane numatytų tikslų, uždavinių ir priemonių įgyvendinimą ir rezultatų pasiekimą. Už Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Šilalės rajono savivaldybė.

Lentelė 31 Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
260.1.	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)	56		57		57		57		57		57
260.3.	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne (proc.)	29		26		22		18		13		8
261.1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.	50		60		65		70		75		80
261.2-1	Aprūpinant namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, iš	640	653									

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
	viso regione išdalintos / įrengtos bendro ir individualaus naudojimo biologinių atliekų surinkimo priemonės											
261.2-2	Užtikrinant kompostavimą biologinių atliekų susidarymo vietose, skatinant kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą, savivaldybėje išdalintos individualaus kompostavimo dėžės, vnt.	469				1909						
261.5.	Aprūpinant gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti, turimas savivaldybėje tekstilės atliekų konteinerių skaičius vnt.			25		47						
261.6	Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	Nuolatos DASA aikštelėse										
261.7.5.	Išplėsti DASA tinklą. (Kaimo vietovėse įrengti po vieną DASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų)											

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ											
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II	
261.7.5	Naujai įrengtų DASA kiekis, įgyvendinant VAPTP reikalavimus, vnt.												1

Lentelė 32 Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ														
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		
		I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	I pasm.	II pasm.	
1.	ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS															
1.-1	Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu							<100%		<100%		<100%		<100%		<100%
1.1.	<i>Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas</i>															
1.1.1	Maisto švaistymo prevencijos ir maisto atliekų prevencijos skatinimas															
1.1.1.1	Taupaus maisto vartojimo iniciatyvos mokyklų valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą, finansavimas Šilalės rajono savivaldybėje															
1.1.1.1-1	Visose bendrojo lavinimo mokyklose įdiegtas maitinimas švediško stalo principu, proc.					14			42		71		85		100	
1.1.2	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus															
1.1.2.1	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Šilalės rajono savivaldybėje															
1.1.2.1-1	Įgyvendintų viešinio kampanijų atliekų prevencijos ir tvarkymo temomis dalis, proc.										100		100		100	
1.2.	Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles															
1.2.1	Šiukšlių surinkimo ir surtvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas															

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
1.2.1.1	Šiukšlių surinkimo ir svertvarkymo (tame tarpe akcijų) organizavimas Šilalės rajono savivaldybėje														
1.2.1.1-1	Suorganizuotos šiukšlių rinkimo akcijos, vnt.					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtra														
1.2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių tinklo viešose vietose (parkuose, skveruose, lankytinose vietose, pagrindinėse gatvėse) plėtimas, užtikrinant jų surinkimą ir sutvarkymą Šilalės rajono savivaldybėje														
1.2.2.1-1	Prioritetinės viešosios vietos, kuriose įrengtos antrinių žaliavų surinkimo priemonės, vnt.														3
1.2.3	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose														
1.2.3.1	Viešųjų geriamojo vandens stotelių tinklo plėtojimas savivaldybių traukos centruose, viešose sporto aikštelėse, aikštynuose ir parkuose, siekiant mažinti plastiko pakuočių atliekas Šilalės rajono savivaldybėje														
1.2.3.1-1	Prioritetinės viešosios vietos, kuriose įrengtos geriamojo vandens stotelės, vnt.														3
1.2.4.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas														
1.2.4.1	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Šilalės rajono savivaldybėje														
1.2.4.1-1	Suorganizuotas padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, surinkimas ir sutvarkymas, vnt./m			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.	ATLIEKŲ ATSKIRIMAS SUSIDARYMO ŠALTINYJE, SIEKIANČI PARUOŠTI PAKARTOTINAI NAUDOTI ARBA PERDIRBTI														
2.-1	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis, proc.						60		65		70		75		80
2.1.	Didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę atliekų rūšiavimo srityje														
2.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą														
2.1.1.1	Viešinio kampanijų vykdymas, skatinant atliekų rūšiuojamąjį surinkimą, Šilalės rajono savivaldybėje														
2.1.1.1-1	Įgyvendintos suplanuotos iniciatyvos, proc.								100		100		100		100
2.2.	Didinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą														
2.2.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra¹²														
2.2.1.1	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.1.1-1	Naujai išdalinti rūšiavimo konteineriai, vnt.								1341						
2.2.2	Didelių atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse														
2.2.2.1	Didelių atliekų surinkimo aikštelių įrengimas Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.2.1-1	Įrengta DASA, vnt.														1
2.2.3	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarantioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti														

¹² Kiekvienais metais peržiūrimas antrinių žaliavų surinkimo konteinerių poreikis.

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.2.3.1	Kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, buityje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.3.1-1	Kompostinės dėžės, vnt.									1440					
2.2.4	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra														
2.2.4.1	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.4.1-1	Įrengta ar išplėsta ŽAKA, vnt.														1
2.2.5	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.5.1	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.5.1-1	Naujai įrengti tekstilės surinkimo konteineriai, vnt.								47						
2.2.6	Bioskaidžių (tame tarpe maisto (virtuvės)) atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.6.1	Individualių MVA surinkimo priemonių (atliekų dėžučių) daugiabučių namų gyventojams plėtra Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.6.1-1	Atliekų dėžutės, vnt.								2000						
2.2.6.1-2	Bendro naudojimo bioskaidžių (MVA ir ŽA) atliekų surinkimo konteineriai, vnt.						13								
2.2.7	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas														
2.2.7.1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.7.1-1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus														Pagal poreikį

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
	teisės aktų reikalavimus														
2.2.7.2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Šilalės rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas														
2.2.7.2-1	Atnaujinti dokumentai														Pagal poreikį
2.2.8	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.8-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.														Pagal poreikį
2.2.9	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.9-1	Pasirašytų sutarčių skaičius, vnt.														Pagal poreikį
2.2.10	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Šilalės rajono savivaldybėje														
2.2.10-1	Asbesto surinkimas														Pagal poreikį
3.	DAIKTŲ PANAUDOJIMAS, ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
3.-1	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.).				56		57		57		57		57		57

Šilalės rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
3.1.	<i>Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo</i>														
3.1.1	Dalijimosi daiktais stotelių tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių atliekų surinkimo aikštelėse ir jų eksploatacija														
3.1.1.1	Dalijimosi daiktais stotelės įrengimas naujai įrengiamoje DASA Šilalės rajono savivaldybėje														
3.1.1.1-1	Dalijimosi daiktais stotelės įrengimas, vnt.														1
3.1.2	Dirbtuvių organizavimas														
3.2.	<i>Sukurti atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybes</i>														
3.2.1	Biologinių atliekų apdorojimo aikštelės, esančios Tauragės regioniniame sąvartyne, modernizavimas ir plėtra														
3.2.2	Infrastruktūros plėtra maisto ir virtuvės (įskaitant žaliųjų) (MVA) atliekų apdorojime														
3.2.3	Rūšiavimo linijos modernizavimas														
3.2.4	Stambiagabaričių ir statybinių atliekų perdirbimo ir rūšiavimo bei paruošimo pakartotinai naudoti infrastruktūros plėtra														
3.2.5	Žaliųjų atliekų apdorojimo infrastruktūros plėtra														
3.2.6	Esamų DASA infrastruktūros plėtra siekiant aikštelėse surenkamų atliekų perdirbimo ar paruošimo pakartotinai naudoti														
3.3.	<i>Sukurti atsinaujinančios energijos pajėgumus siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą</i>														
3.3.1	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius														
4.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														
4.-1	Sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų dalis, proc.				29		26		22		18		13		8
4.1.	<i>Šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai</i>														
4.1.1	Filtrato valymo įrenginių rekonstrukcija/modernizavimas														
4.1.2	Sąvartynų ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas														

